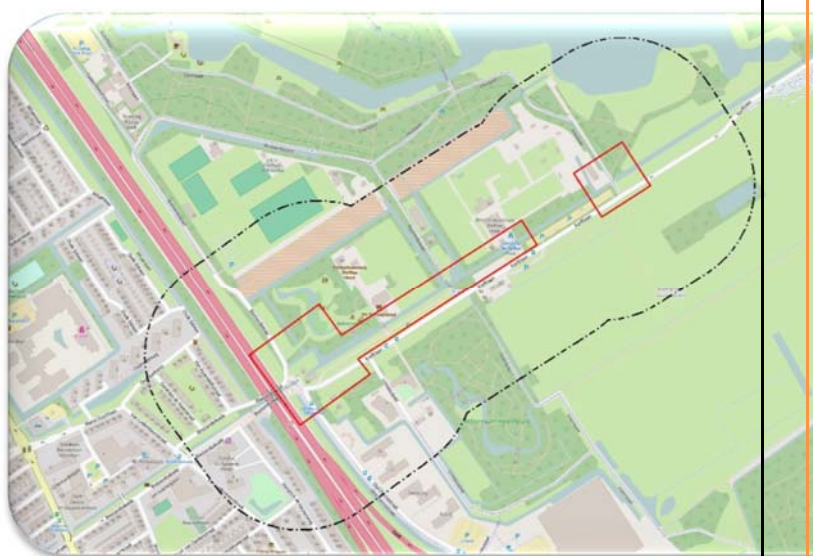

VOORONDERZOEK

Gemaal Korftlaan-Delft

AVG Explosieven Opsporing Nederland

Vestiging Heijen:

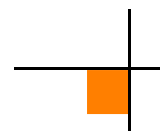
De Grens 7 - 6598 DK Heijen
Postbus 160 - 6590 AD Gennep
Tel. : 0485-802010
Fax : 0485-802084
K.v.K. Venlo 12029421

Vestiging Waalwijk:

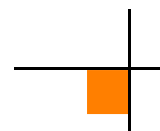
Professor Asserweg 24 – 5144 NC Waalwijk
Tel. : 0416-700220
oce@avg.eu
www.explosievenopsporing.com

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	5
1.1	AANLEIDING	5
1.2	PROBLEEMSTELLING	5
1.3	DOELSTELLING	5
1.4	ONDERZOEKSGBIED	5
1.5	ONDERZOEKSMETHODE	6
1.5.1	Algemeen.....	6
1.5.2	Inventarisatie bronnenmateriaal	6
1.5.3	Beoordeling bronnenmateriaal	8
1.5.4	Verantwoording	8
1.5.5	Leeswijzer	8
2	INVENTARISATIE BRONNENMATERIAAL	9
2.1	EERDER UITGEVOERDE ONDERZOEKEN	9
2.1.1	Rapportages archief AVG	9
2.1.2	Derden.....	9
2.2	LITERATUUR	10
2.2.1	Meidagen 1940.....	10
2.2.2	Luchtoorlog 1940-1945.....	14
2.2.3	Duitse defensieve maatregelen	18
2.2.4	Bevrijding 1945.....	18
2.2.5	Naoorlogse geschiedenis.....	19
2.3	COLLECTIE STAFKAARTEN TOPOGRAFISCHE DIENST KADASTER TE ZWOLLE	19
2.3.1	Geallieerde stafkaarten	19
2.3.2	Duitse stafkaart	20
2.4	LUCHTFOTO'S	20
2.4.1	Geraadpleegde luchtfoto's	20
2.4.2	Luchtfoto-interpretatie 1944-1945	22
2.4.3	Luchtfoto-interpretatie huidige situatie.....	23
2.5	GEMEENTEARCHIEF DELFT	26
2.5.1	Luchtoorlog, geruimde CE en oorlogsschade	26
2.6	NIEUWSBERICHTEN	29
2.6.1	AVG collectie.....	29
2.7	EXPLOSIEVEN OPRUIMINGS DIENSTEN DEFENSIE (EODD)	30
2.7.1	Collectie ruimrapporten.....	30
2.8	COLLECTIE MIJNENKAARTEN	31
2.9	NEDERLANDS INSTITUUT VOOR MILITAIRE HISTORIE (NIMH).....	31

2.9.1	Collectie Duitse verdedigingswerken	31
2.9.2	Gevechtsverslagen en rapporten mei 1940	35
2.10	PROVINCIAAL ARCHIEF / NATIONAAL ARCHIEF	37
2.10.1	Militair Gezag	37
2.10.2	Inspectie Bescherming Bevolking tegen Luchtaanvallen	37
2.11	SEMI STATISCHE ARCHIEFDIENSTEN MINISTERIE VAN DEFENSIE (SSA)	38
2.11.1	Archief Mijn- en Munitie Opruimings Dienst (MMOD) 1945-1947	38
2.12	NEDERLANDS INSTITUUT VOOR OORLOGSDOCUMENTATIE (NIOD)	38
2.12.1	Collecties Departement van Justitie en Generalkommissariat für das Sicherheitswesen	38
2.13	THE NATIONAL ARCHIVES LONDEN	39
3	CHRONOLOGIE RELEVANTE GEBEURTENISSEN	40
3.1	INLEIDING EN TABEL CHRONOLOGIE	40
4	BEOORDELING BRONNENMATERIAAL	43
4.1	INDICATIE VAN EXPLOSIEVEN IN HET ONDERZOEKSGBIED	43
4.2	LEEMTEN IN KENNIS BRONNENMATERIAAL	43
4.3	SOORT EN VERSCHIJNINGSVORM VAN EXPLOSIEVEN	43
4.3.1	Duitse defensie	44
4.4	AANTAL MOGELIJK AAN TE TREFFEN EXPLOSIEVEN	44
4.5	HORIZONTALE EN VERTICALE BEGRENZING VERDACHT GEBIED	44
4.5.1	Verdachte gebied gedumpte munitie	44
5	CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	46
5.1	CONCLUSIE	46
5.2	ADVIES VERVOLGTRAJECT	46
6	BIJLAGEN	48
6.1	BRONNENLIJST	48
6.1.1	Archieven	48
6.1.2	Literatuur	48
6.1.3	Websites	49
6.2	CERTIFICAAT WSCS-OCE	50
6.3	RICHTLIJNEN WSCS-OCE AFBAKENING VERDACHTE GEBIEDEN	51
6.4	PRESENTATIEKAART VERZAMELDE HISTORISCHE FEITEN	53
6.5	CE-BODEMBELASTINGKAART (VERDACHT GEBIED)	55

Distributielijst

- AVG Explosieven Opsporing Nederland
- ARCADIS Nederland BV

Dit document is bestemd voor de opdrachtgever.

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze rapportage mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur. (Artikel 16 Auteurswet 1912). Het is de opdrachtgever toegestaan voor intern gebruik kopieën te maken zonder voorafgaande toestemming van de auteur.

Voor informatie, vragen of suggesties:

AVG Explosieven Opsporing Nederland

De Grens 7

6598 DK Heijen

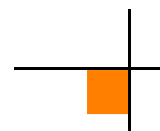
Tel 0485-802020

Fax 0485-802084

Website: www.explosievenopsporing.com / www.uxo.eu

E-mail: oce@avg.eu

Opdrachtgever	ARCADIS Nederland BV
Rapport	1662002-VO-02
Naam	Gemaal Korftlaan Delft
Versie	Definitief / conform WSCS-OCE versie 2012, 1
Datum	25 mei 2016
Vrijgegeven door:	Menno Abee (afdelingshoofd OCE)
Paraaf:	
Vrijgegeven door:	Mark Jochoms (Senior OCE-deskundige)
Paraaf:	
Opgesteld door:	Wouter van den Brandhof MA (historicus)
Paraaf:	

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

AVG Explosieven Opsporing Nederland (hierna: AVG) heeft in opdracht van ARCADIS Nederland BV een vooronderzoek naar de aanwezigheid van conventionele explosieven (hierna: CE) uitgevoerd voor het gemeaal Korftlaan, gelegen in de gemeente Delft. Hier worden in de toekomst diverse bodemingrepen uitgevoerd (zie afbeelding 1). Het betreft de volgende werkzaamheden:

- Graven watergangen
- Verbreden watergangen
- Verdiepen watergang
- (Deels) dempen van watergangen
- Verwijderen en aanleggen duikers
- Aanleg/vervangen van gemalen

1.2 Probleemstelling

Er kunnen als gevolg van gevechtshandelingen CE in het onderzoeksgebied zijn achtergebleven. Er ontstaat bij het spontaan aantreffen en beroeren van CE uit de Tweede Wereldoorlog mogelijk een verhoogd veiligheidsrisico. Onbedoelde detonaties kunnen bij de uitvoering van werkzaamheden in het ergste geval leiden tot dodelijk letsel en zware schade aan materieel en omgeving. Spontane CE vondsten kunnen resulteren in meerwerkkosten door stagnatie van de uitvoeringswerkzaamheden.

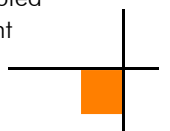
1.3 Doelstelling

Het doel van het vooronderzoek is om aan de hand van een breed scala aan historisch feitenmateriaal een zo genuanceerd mogelijk beeld met betrekking tot het onderzoeksgebied in de Tweede Wereldoorlog te verkrijgen. Aan de hand van deze gegevens wordt een antwoord gegeven op de vraag of en zo ja in welke delen van het onderzoeksgebied er sprake is van een verhoogd risico op het aantreffen van CE. Er zal daarnaast worden ingegaan op de te verwachten soort(en) CE, de verschijningsvorm en de mogelijke hoeveelheid. Het onderzoek resulteert in een horizontale en verticale afbakening van het verdachte gebied door middel van GIS kaartmateriaal en het advies om de werkzaamheden onder reguliere omstandigheden uit te voeren, of om vervolgstappen te zetten in de vorm van bijvoorbeeld een (projectgebonden) risicoanalyse of direct een detectieonderzoek.

1.4 Onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied ligt te Delft in de gemeente Delft en wordt begrensd door het Houtpad, de Korftlaan, recreatiecentrum Delfse Hout, het Bieslandsepad, kinderboerderij Delfse Hout, de A13, de Olaf Palmestraat, het Linnaeuspad, Arboretum Heempark en het Heempad.

AVG maakt een onderscheid tussen het onderzoeksgebied en het analysegebied. Het analysegebied betreft het onderzoeksgebied inclusief een buffer van 181 meter. Alle oorlogshandelingen binnen het analysegebied worden in dit vooronderzoek beoordeeld. Bij een duikbombardement met afwerpmunitie op een 'pin point

target' wordt het CE verdachte gebied bepaald door een afstand van 181 meter gemeten vanuit het hart van het doel als zijnde CE verdacht te verklaren. Een dergelijke gevechtshandeling binnen de grenzen van het analysegebied leidt automatisch tot één of meerdere CE verdachte gebieden in het onderzoeksgebied.

Afb. 1.- Begrenzing onderzoeksgebied: rood omlijnd. Analysegebied: zwart omlijnd.

1.5 Onderzoeksmethode

1.5.1 Algemeen

Bij het vooronderzoek worden literatuur en historische bronnen verzameld en gestructureerd geordend. Het eindresultaat is een rapportage met een bijbehorende CE-bodembelastingkaart. Het vooronderzoek dient conform de WSCS-OCE te worden uitgevoerd.¹ Als uitgangspunt is het wijzigingsvoorstel van de WSCS-OCE d.d. maart 2015 gebruikt.

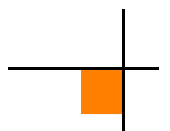
1.5.2 Inventarisatie bronnenmateriaal

Bij het vooronderzoek worden literatuur en historische bronnen verzameld en gestructureerd geordend. Het eindresultaat is een rapportage met een bijbehorende CE-bodembelastingkaart.

Het bronnenonderzoek vindt plaats op basis van een inventarisatie van:

- Gebeurtenissen die hebben geleid tot de mogelijke aanwezigheid van CE (indicaties)
- Gebeurtenissen die hebben geleid tot de verwijdering van CE (contra-indicaties)

¹ Werkveldspecifiek certificatieschema voor het systeemcertificaat 'Opsporen CE'

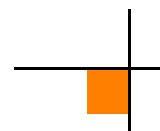

Wij hebben de volgende archieven en collecties geraadpleegd:

VERPLICHT BRONNEN			
Bron	Korte omschrijving	Geraadpleegd	Hoofdstuk
Literatuur	O.a. En nooit was het stil...	Ja	2.2
Gemeentearchief Delft	Vermeldingen oorlogshandelingen	Ja	2.5
Provinciaal archief / Nationaal Archief -'s-Gravenhage	Vermeldingen oorlogshandelingen	Ja	2.10
Explosieven Opruimings Dienst	Geruimde explosieven (mora's/wo's), mijnenkaarten	Ja	2.7
Luchtfotocollectie Bibliotheek Universiteit Wageningen	Luchtfoto's Tweede Wereldoorlog	Ja	2.4
Luchtfotocollectie Topografische Dienst (Kadaster)	Luchtfoto's Tweede Wereldoorlog	Ja	2.4

NIET-VERPLICHT BRONNEN			
Bron	Korte omschrijving	Geraadpleegd	Hoofdstuk
Nederlands Instituut voor Militaire Historie	Inlichtingen verzet (575 serie)	Ja	2.9
Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie	Collecties 216k en 077	Ja	2.12
Luchtfotocollectie National Collection of Aerial Photography (NCAP)	Luchtfoto's Tweede Wereldoorlog	Nee	
The National Archives (Londen)	2 nd TAF Daily Logs	Ja	2.13
Bundesarchiv-Militärarchiv	Duitse 88e legerkorps	Nee	
The National Archives and Records Administration (Washington)	Gegevens 8 th Air Force, 9 th Air Force, verschillende airborne divisions, 104 th US infantry division	Nee	
Getuigen	Getuigenverslagen uit de eerste hand	Nee	
Semi Statisch Archief (SSA) Rijswijk	Mijn- en Munitie Opruimingsdienst	Ja	2.11
Nationaal Archief te Den Haag	Inspectie Bescherming Bevolking tegen luchtaanvallen	Ja	2.10

IN DE WSCS-OCE NIET GENOEMDE BRONNEN			
Bron	Korte omschrijving	Geraadpleegd	Hoofdstuk
Archief AVG	Gegevens uit binnen- en buitenlandse archieven	Ja	2.1, 2.6
Database AVG	O.a. oude webartikelen	Ja	2.1, 2.6
Koninklijke Bibliotheek	Oude krantenberichten	Ja	2.6
Luchtfotocollectie Luftbilddatenbank	Luchtfoto's Tweede Wereldoorlog	Ja	2.4
Centre Historique des Archives à Vincennes	Franse gevechtsverslagen	Nee	
The National Archives Ottawa	Canadese gevechtsverslagen	Nee	
Locatiedeskundige	Expert op het gebied van lokale historie	Nee	
Heemkundekringen / historische kringen	Plaatselijke archieven	Nee	
Kadaster Zwolle	Collectie Stafkaarten Topografische Dienst Kadaster te Zwolle	Ja	2.3

1.5.3 Beoordeling bronnenmateriaal

In deze fase van het vooronderzoek worden de indicaties en contra-indicaties uit het bronnenonderzoek beoordeeld. Op basis van deze gegevens wordt gemotiveerd vastgesteld of er sprake is van een van een op CE verdacht gebied. Indien er sprake is van een verdacht gebied, dan wordt tevens bepaald: de (sub)soort, de mogelijke aantallen en de verschijningsvorm van de vermoedelijk aanwezige CE, alsmede de horizontale en verticale afbakening van het verdachte gebied.

Bij de beoordeling van bronnenmateriaal is gebruikgemaakt van het geografisch informatie systeem (GIS). De indicaties en contra-indicaties zijn vertaald naar een locatie in het RD-coördinatenstelsel en verwerkt in GIS. De GIS dataset wordt mede gebruikt om te beoordelen of het onderzoeksgebied, of delen daarvan, verdacht is op de mogelijke aanwezigheid van CE.

1.5.4 Verantwoording

Het vooronderzoek is tot stand gekomen dankzij de volgende personen:

- Dhr. W. van den Brandhof MA (historicus): uitvoering van het vooronderzoek
- Dhr. P.P.M. Gieben (information manager): GIS kaartmateriaal
- Dhr. H. van Driel (coördinator OCE): assistentie bij archiefonderzoek
- Dhr. M.A. Abee (afdelingshoofd OCE): interne beoordeling opzet en inhoud rapportage
- Dhr. J.W.J. de Beer (manager OCE): interne beoordeling opzet en inhoud rapportage.
- Dhr. M. Jochoms (Senior OCE-deskundige): interne beoordeling inhoud rapportage.

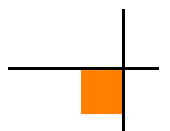
1.5.5 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat de resultaten van het literatuur- en het archiefonderzoek.

In hoofdstuk 3 zijn de relevante indicaties en contra-indicaties chronologisch geordend in een lijst van gebeurtenissen. In dit hoofdstuk is tevens bepaald of de lijst met gebeurtenissen voldoende indicaties bevat, waaruit blijkt dat ter plaatse van de onderzoekslocatie mogelijk CE aanwezig zijn.

Hoofdstuk 4 is het resultaat van de beoordeling van bronnenmateriaal. De bij hoofdstuk 4 behorende presentatiekaart van de verzamelde historische feiten is opgenomen in bijlage 6.4.

Conclusies en aanbevelingen komen aan de orde in hoofdstuk 5.

2 INVENTARISATIE BRONNENMATERIAAL

2.1 Eerder uitgevoerde onderzoeken

2.1.1 Rapportages archief AVG

Medewerkers van AVG hebben in het verleden geen vooronderzoeken op het grondgebied van de gemeente Delft uitgevoerd.

2.1.2 Derden

Er zijn in het AVG bedrijfsarchief meerdere door civiele explosieven opruimingsbedrijven in de gemeente Delft uitgevoerde vooronderzoeken/rapportages aanwezig:

- T&A Survey, Deelonderzoek probleemanalyse van een historisch vooronderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van Conventionele Explosieven ter plaatse van de voorboezem van de polder Nootdorp ter hoogte van de A13 te Delft d.d. 12 juli 2012. Projectnummer: 0612GPR3093
- T&A Survey, Werkprotocol voor het onverwacht aantreffen van conventionele explosieven tijdens de werkzaamheden in onverdacht gebied ter plaatse van de polder Nootdorp ter hoogte van de A13 te Delft d.d. 25 september 2012. Projectnummer: 0912GPR3093.2
- T&A Survey, Historisch vooronderzoek naar de aanwezigheid van niet gesprongen conventionele explosieven ter plaatse van spoortracé Den Haag – Delft d.d. 19 juni 2012. Rapportnummer RRZ-054
- REASeuro, Probleeminventarisatie en –analyse Zuid-Holland vaarwegtrajecten d.d. 4 februari 2009. Projectnummer: 07753
- REASeuro, Rapport Probleeminventarisatie en –analyse 3 gemalen Hoogheemraadschap van Delfland d.d. 18 augustus 2008. Projectnummer: 07706
- Saricon, Vooronderzoek Conventionele Explosieven Alternatief Afvoertracé Pijnackerse Vaart Delftgauw d.d. 6 december 2012. Documentcode: 12S084-VO-02
- Saricon, Vooronderzoek Conventionele Explosieven Gelatinebrug Delft d.d. 12 april 2012. Documentcode: 12S041-VO-01

Een zoekslag naar vooronderzoeken op het internet heeft de volgende rapportage opgeleverd:

- T&A Survey, Historisch vooronderzoek naar de aanwezigheid van niet gesprongen conventionele explosieven ter plaatse van spoortracé Den Haag-Delft d.d. 19 juni 2012. Rapportnummer RRZ-054

Alle bovengenoemde rapportages zijn geanalyseerd. Het merendeel van de rapportages bevat geen relevante informatie met betrekking tot het analysegebied. De onderzoeksresultaten zijn als volgt:

Datum	Gebeurtenis (bron: Saricon, Vooronderzoek Conventionele Explosieven Alternatief Afvoertracé Pijnackerse Vaart Delftgauw d.d. 6 december 2012)	Relevant	Motivatie
Mei 1940	De lijn Oude Laan-Molensloot werd zonder incidenten bereikt, maar zuid daarvan geraakten de voorste groepen onder vuur en kwam de beweging tot stilstand (p.12)	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied

Datum	Gebeurtenis (bron: Saricon, Vooronderzoek Conventionele Explosieven Alternatief Afvoertracé Pijnackerse Vaart Delfgauw d.d. 6 december 2012)	Relevant	Motivatie
Mei 1940	Nauwelijks was de opmars begonnen, of werd rugvuur van eigen troepen ontvangen uit de richting Delfgauw. Door fluitsignalen en tekens kon dit vuur worden beëindigd... Vermoedelijk is ook door de wielrijders op de weg zuid van Delfgauw vuur uitgebracht in de richting van de autoweg (p.12)	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
Mei 1940	Van II-12 R.I. hebben delen van de 2e en 3e comp, gesteund door vuur van de artillerie, zware mitrailleurs, pag., mortieren en 6 Veld, tussen 14.00 en 18.00 nog enige zuiveringsacties verricht zuid van de weg Delft-Delfgauw, terwijl delen van II-R.Gr., die op overeenkomstige wijze waren opgetreden in het polderterrein west van de autoweg, tegen het invallen van de duisternis opdracht ontvingen in zuidelijke richting op te rukken (p.12)	Nee	De aangegeven locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied
Mei 1940	2-III-9-R.I., versterkt met een sectie van 1-III-9-R.I., een sectie zware mitrailleurs van MC-II-R.Gr. en een stuk 7 Veld van 1-II-2-R.A., langs de weg Delfgauw-Ruiven-Schiebroek (p.13)	Nee	De aangegeven locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied
Mei 1940	Het was jammer, dat wij niet mochten vuren achter de springpunten, want langs de Molensloot N van kp 13 hadden we vuur van de zw mitr kunnen brengen onder de brug, waar de Duitsers zich hadden verschanst (p.24)	Nee	De aangegeven locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied

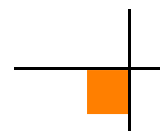
2.2 Literatuur

2.2.1 Meidagen 1940

Algemene historische context:

Het 6^e en het 18^e Duitse leger vielen op 10 mei 1940 Nederland binnen in kader van het door Hitler bevolen Fall Gelb. Het 6^e leger trok door het zuidelijk deel van Nederland richting het Albertkanaal. De hoofdaanval van het 18^e leger was gericht op de Moerdijkbruggen die door Duitse parachutisten waren veroverd. De Moerdijkbruggen waren de toegangspoort naar Vesting Holland waar het Nederlandse opperbevel, koningin Wilhelmina en de regering zetelden.

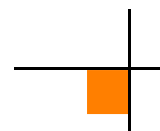
Nederland was van groot belang voor de Luftwaffe (de Duitse luchtmacht). De vliegvelden zouden worden gebruikt voor de strijd tegen Groot-Brittannië en tegelijkertijd kon het Ruhrgebied alleen afdoende worden beschermd tegen vijandelijke luchtaanvallen wanneer er Nederlands grondgebied aan het Derde Rijk was toegevoegd.

De analyseresultaten zijn in de onderstaande tabellen verwerkt:

Datum	Gebeurtenis (bron: C.D. Kamerling, Algemeen Overzicht van de strijd om en in de Vesting Holland (zonder het oostfront) en de strijd tegen de luchtlandingstroepen rondom 's-Gravenhage. Mei 1940)	Relevant	Motivatie
Meidagen 1940	In de loop van de avond deed de commandant van het tenslotte in de lijn Delfgauw-Bergboezem (1000 m Z.W. van Oude Lede) aangekomen detachement wielrijders pogingen om door te dringen naar de autoweg Delft-Overschie, waar zich de vijand had vastgezet. Deze pogingen mislukten, aangezien het geheel open terrein door vijandelijke zware mitrailleurs werd bestreken (p.181)	Nee	Het betreft een algemene beschrijving
Meidagen 1940	Van II-12 R.I. hebben delen van de 2 ^e en de 3 ^e compagnie, gesteund door vuur van artillerie, zware mitrailleurs, Pantser Afweer Geschut, mortieren en 6 veld, tussen 14:00 en 18.00 nog enige zuiveringsacties verricht zuid van de weg Delft-Delfgauw, terwijl delen van II.R.Gr., die op overeenkomstige wijze waren opgetreden in het polderterrein west van de autoweg, tegen het invallen van de duisternis opdracht ontvingen in zuidelijke richting op te rukken. Deze order werd echter spoedig daarna herroepen, waarna bevelen volgden voor het doorbrengen van de nacht te Delfgauw (3-II-12 R.I. en 12 C. Pag.) en in de zuidrand van Delft, waarbij 3-II- 12 R.I. en 3-II-R.Gr. voor de beveiliging zorg moesten dragen (p.203)	Nee	De aangegeven locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied
Meidagen 1940	II-12 R.I. (min 1e Comp. en de 1e Sectie van de M.C. Dit bataljon legerde in het Z.O. deel van Delft, behalve de 3e compagnie, die de wegen te Delfgauw afsloot (p.259)	Nee	Delfgauw ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
Meidagen 1940	Van III-9 R.I. bevond zich de 3e Compagnie (minus twee secties), versterkt met een sectie van de 1e Compagnie en een sectie zware mitrailleurs, sinds de vroege morgen tussen Delfgauw en Ruiven, waar zij het detachement van het depot wielrijders had afgelost (p.266)	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
Meidagen 1940	Om 16.00 uur de afmars van delen van een bataljon naar Delfgauw gelast, waar het gehele bataljon om 18.00 uur aanwezig was. 1e compagnie (min twee secties) en M.C.-III-9 R.I. (minus twee secties) werden bataljonsreserve aan de kunstweg Delfgauw-Klein Delfgauw (p.305)	Nee	De genoemde locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied

Datum	Gebeurtenis (bron: E.H. Brongers, De Slag om de Residentie 1940)	Relevant	Motivatie
Mei 1940	Gedurende de hele nacht is er hevig mitrailleurvuur uit de zuidrand van Delft en de weg Delfgauw-Ruiven. Mijn mensen schoten zonder herkenbare doelen ononderbroken met mitrailleurs. Bij de zeer beperkte munitievoorraad hielpen mijn bevelen, het vuur te stoppen, zo goed als niets (p.59)	Nee	De aangegeven locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied

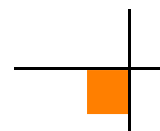
Datum	Gebeurtenis (bron: E.H. Brongers, De Slag om de Residentie 1940)	Relevant	Motivatie
Mei 1940	In Duitse handen is nu de vierhoek Delft-auto-weg-Karitaat molensloot-landweg Delft. Na donker wordt vastgesteld dat buiten het vuur uit het noorden (Delft), ook mitrailleurvuur flankerend vanuit het oosten komt, uit de plaats Ruiven. Ik dreigde dus vanuit het oosten te worden omvat (p.59)	Nee	De aangegeven locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied

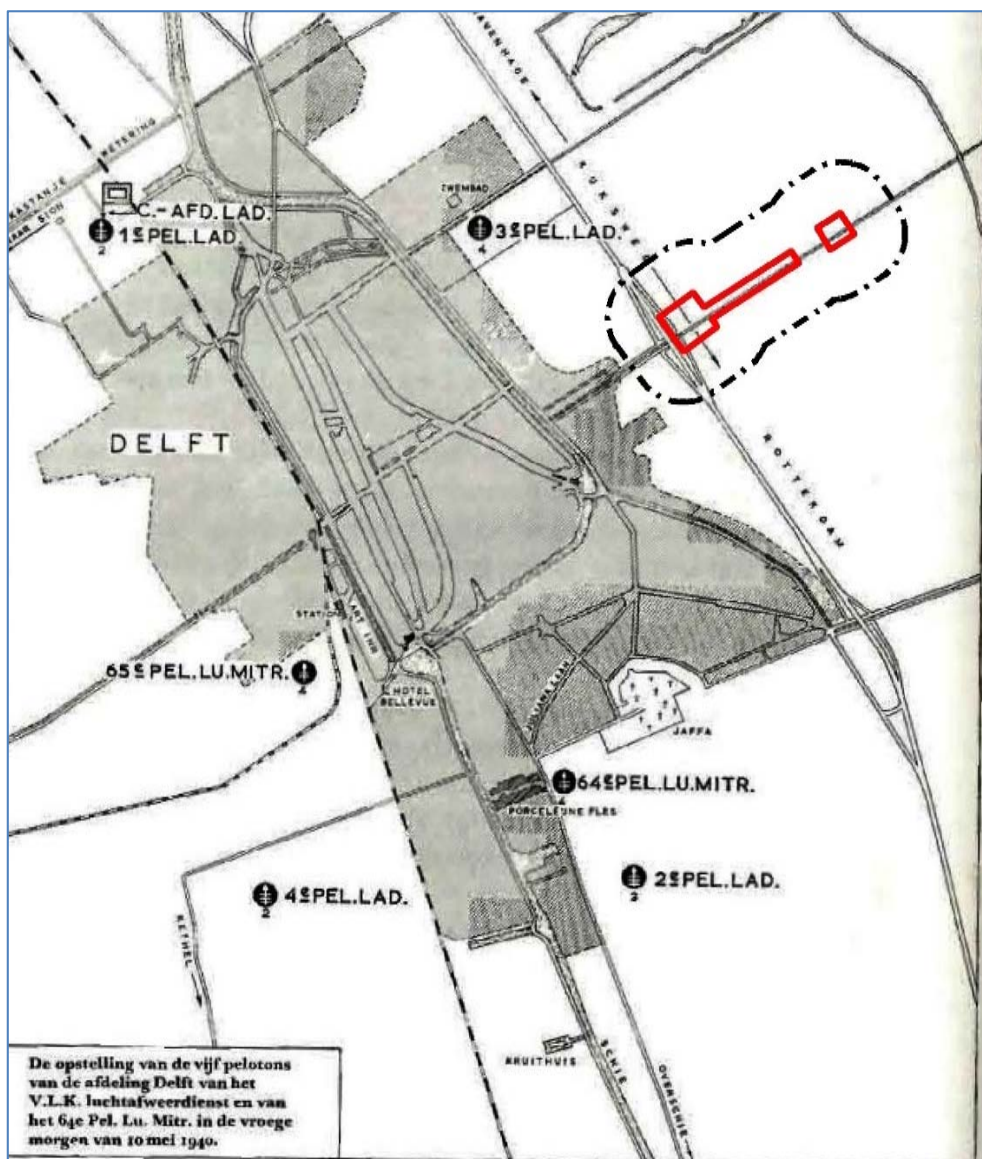
Datum	Gebeurtenis (bron: A. Spanjaard, De Slag om Vesting Holland)	Relevant	Motivatie
1940	Geen relevante gegevens aangetroffen	-	-

Datum	Gebeurtenis (bron: A. Huisman, Wij in den oorlog 1940-1945)	Relevant	Motivatie
1940-1945	Geen relevante gegevens aangetroffen	-	-

Datum	Gebeurtenis (bron: Gedenboek voor de Vrijwillige Landstormkorpsen. Luchtwachtdienst en Luchtafweerdienst)	Relevant	Motivatie
1940	Kleding en uitrusting werden nog eens grondig geïnspecteerd. Alle mannen hadden hun eigen geweer en daarmee was ook, zover dit mogelijk was, geoefend met scherp op de schietbaan te Delfgauw (p.125)	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied

Datum	Gebeurtenis (bron: Dagboek van een korporaal bij de Veldartillerie ingedeeld bij het 12 ^e Regiment Infanterie aan het Pantserafweerfront bij Delft. 10-15 mei 1940)	Relevant	Motivatie
Meidagen 1940	Wij kregen de order de 6 Veld sectie te melden bij de bataljonscommandant die zich bij de korenmol op de kruising van de weg Delft-Delfgauw bevond. De kanonnen werden langs de buitenste huizen van Delft aan de oostzijde gesleept (p.19)	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
Meidagen 1940	Bevel om 6 Veld geschut naar Delfgauw te verplaatsen (p.32)	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied

Afb.4.- Locaties Nederlands luchtafweergeschut (de zwarte stippen) in de meidagen van 1940. Onderzoeksbied: rood omlijnd. Analysegebied: zwart omlijnd.

2.2.2 Luchtoorlog 1940-1945

Gegevens met betrekking tot de luchtoorlog in 1940-1945 zijn in de onderstaande overzichten verwerkt:

Delft:

Datum	Gebeurtenis (bron: http://www.vergeltungswaffen.nl)	Relevant	Motivatie
1944-1945	Geen relevante vermeldingen aangetroffen	-	-

Datum	Gebeurtenis (bron: Meldingen betreffende luchtaanvallen in het tijdvak van 10 t/m 14 mei 1940, binnengekomen bij de Rijksinspectie voor de Luchtbescherming te 's-Gravenhage)	Relevant	Motivatatie
Geen datumvermelding	Om 6 uur bommen in de Wippolder	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
12 mei 1940	Beschermingsopdracht bomb. bij Delft (C V)	Nee	Het betreft een te globale beschrijving
12 mei 1940	Om 6.05 uur bombardement en artillerie tussen Delft en Rotterdam gestart	Nee	Het betreft een te globale beschrijving

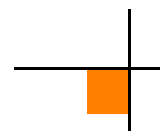
Datum	Gebeurtenis (bron: T. Eversteijn, Bombardementen en verongelukte vliegtuigen in de periode 10 mei 1940 5 mei 1945)	Relevant	Motivatatie
10 mei 1940	Duits bombardement op Delft. Getroffen werd de Kloosterstraat/Koningin Emmalaan, Juliana-laan, Nassaulaan, Wippolder en het Oostblok.	Nee	De aangegeven locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied
10 mei 1940	Junker Ju 52/3m van het 2./KGzBV 9 op de weg van Den Haag naar Rotterdam nabij Delft gecrasht	Nee	Het betreft een te globale beschrijving
10 mei 1940	Junker Ju 52/3m van het 2./KGzBV 9 nabij Delft neergestort	Nee	Het betreft een te globale beschrijving
10 mei 1940	Junker Ju 52/3m van het 2./KGzBV 9 in de buurt van Delft neergestort	Nee	Het betreft een te globale beschrijving
10 mei 1940	Junker Ju 52/3m van het 2./KGzBV 9 in de buurt van Delft gecrasht	Nee	Het betreft een te globale beschrijving
10 mei 1940	Junker Ju 52/3m van het 2./KGzBV 9 in de buurt van Delft neergestort	Nee	Het betreft een te globale beschrijving
10 mei 1940	Junker Ju 52/3m van het 2./KGzBV 9 op de weg van Den Haag naar Rotterdam nabij Delft neergestort	Nee	Het betreft een te globale beschrijving
10 mei 1940	Junker Ju 52/3m van het 2./KGzBV 9 op de weg van Den Haag naar Rotterdam nabij Delft gecrasht	Nee	Het betreft een te globale beschrijving
10 mei 1940	Junker Ju 52/3m van het 2./KGzBV 9 op de weg van Den Haag naar Rotterdam nabij Delft neergestort	Nee	Het betreft een te globale beschrijving
10 mei 1940	Junker Ju 52/3m van het 2./KGzBV 9 op de weg van Den Haag naar Rotterdam nabij Delft gecrasht	Nee	Het betreft een te globale beschrijving
10 mei 1940	Junker Ju 52/3m van het 3./KGzBV 9 op de weg van Delft naar Den Haag neergestort	Nee	Het betreft een te globale beschrijving
10 mei 1940	Junker Ju 52/3m van het KGzBV 12 om 05.56 uur ten noorden van de spoorlijn Delft Den Haag nabij de Lange Kleijweg gecrasht	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
10 mei 1940	Junker Ju 52/3m van het KGzBV 12 om 06.30 uur tussen Den Hoorn en Abtswoude, Delft neergestort.	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
10 mei 1940	Junker Ju 52/3m met Werkenummer 5180 van het II./KGzBV 1 tussen Den Haag en Delft gecrasht	Nee	Het betreft een te globale beschrijving
10 mei 1940	Twee Junkers Ju 52/3m in de Hoekpolder ten westen van Delft bij de Kitswoning te Sion neergestort	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
10 mei 1940	Vier Junkers Ju 52/3m van het KGzBV 12 ten zuiden van Delft, op en naast de autosnelweg Delft - Rotterdam ter hoogte van het Karitaat Molensloot en even ten zuiden van de Ruivensebrug neergestort	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
10 mei 1940	Junker Ju 88 te Delft neergestort	Nee	Het betreft een te globale beschrijving
10 mei 1940	Fokker C-X nr. 708 van het 1-I-1 LvR op het terrein van C. van de Marel te Abtswoude bij de spoordijk ten zuiden van Delft nabij Den Hoorn gecrasht	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied

Datum	Gebeurtenis (bron: T. Eversteijn, Bombardementen en verongelukte vliegtuigen in de periode 10 mei 1940 5 mei 1945)	Relevant	Motivatatie
12 mei 1940	Nederlands bombardement op diverse plaatsen op de spoorlijn tussen Rotterdam en Delft door de Fokkers C.V. Nr. 592 en 621.	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
14 mei 1940	Junker Ju 52/3m van het Fallschirm Jäger Rgt. 2 van het IV./KGzBV 1 te Delft gecrasht	Nee	Het betreft een te globale beschrijving
8 juli 1940	Bombardement op Delft. Getroffen werden schepen in het Rijn - Schiekanaal ten zuiden van Delft.	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
19 juli 1941	Bombardement op Delft door vier Wellingtons. Getroffen werd de leerfabriek Alex Adam en het Westplantsoen.	Nee	De aangegeven locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied
21 juli 1941	Bombardement om 01.00 uur op Delft. Getroffen werd de begraafplaats Jaffa, twee loodsen van de Technische Hogeschool, de kogelgieterij aan de Buitenwatersloot. Bij dit bombardement gingen ca. 22 miljoen stuks geweerpatronen en enkele duizenden 2 cm granaten verloren.	Nee	De aangegeven locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied
30 juni 1944	Hampden Mk P 4341 QR- van het No. 61 Squadron nabij de boerderij van J. van der Winden, Abtswoude 38, Delft neergestort	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
10 augustus 1944	Bombardement op de spoorbaan (Den Haag) – Delft – Rotterdam, ter hoogte van de Schie-weg in Delft.	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
Maart 1945	V-1 neergestort op Delft. Getroffen werd de N.V. Lijm- en Gelatinefabriek "Delft" aan de Rotterdamseweg te Delft.	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
5 maart 1945	Bombardement door 4 Spitfires met 8/250 lbs bommen op Delft. Getroffen werd de Dr. Kuiperweg.	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
20 maart 1945	Bombardement op Delft. Getroffen werd de Brasserskade.	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied

Datum	Gebeurtenis (bron: G.J. Zwanenburg, En nooit was het stil....Kroniek van een Luchtoorlog. Deel 1 & 2)	Relevant	Motivatatie
8 juli 1940	Bomber Command. Bomaanval op schepen in een kanaal ten zuiden van Delft (deel 1, p.58)	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
22 september 1940	Coastal Command. In de vaarweg tussen Rotterdam en Delft een rij van schepen halfweg naar Delft waargenomen (deel 1, p.105)	Nee	Geen CE indicatie
16 juli 1941	Blenheim van Sgt. Ross neergekomen bij Delft (deel 1, p. 231)	Nee	Het betreft een te globale beschrijving
20/21 juli 1941	De grootste klap deze nacht in Delft. Mogelijk was dit de gemelde brand ten noorden van de havens. Daar kwamen de bommen terecht op de Kogelgieterij aan de Buitenwatersloot. Hoewel elders naar verhouding geringe schade werd aangericht, was dit in feite een bombardement volgens het boekje. De schade voor de Duitsers, die de Kogelgieterij als opslagplaats gebruikten, was aanzienlijk. Vier grote barakken vernield, de fabriek beschadigd en in het munitiedepot gingen 22 miljoen stuks geweerpatronen en enkele duizenden stuks 20 mm granaten de lucht in (deel 1, p.235)	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
10 september 1944	Een P-38 vloog van 18.14 tot 20.12 uur patrouille tussen Delft en de Schelde (deel 2, p. 301)	Nee	Geen CE indicatie

Datum	Gebeurtenis (bron: G.J. Zwanenburg, En nooit was het stil....Kroniek van een Luchtoorlog. Deel 1 & 2)	Relevant	Motivatie
13 september 1944	ADGB. Op een kanaal ten zuiden van Delft werd een schip vernietigd en zes beschadigd (deel 2, p. 313)	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
19 september 1944	ADGB. Tussen 10.00 en 12.08 uur voerden 34 Spitfires, uitgestuurd voor speciale patrouillevluchten en gewapende verkenning over Nederland, aanvallen uit op vijandelijke troepen en spoorwegen ten noorden van Rotterdam en op voertuigen, schepen, gashouders en een flakstelling ten westen van Delft. Noot. Eén van de squadrons die gewapende verkenning vlogen boven Nederland was No 126 Squadron met FL. Flinterman en F/O Vullers. Flinterman noteerde: 'Big Ben Den Haag. Aanvallen op een locomotief bij Delft, een wagon in brand en een aanval op twaalf soldaten' (deel 2, p. 341)	Nee	Het betreft een te globale beschrijving
28 oktober 1944	Fighter Command. Tussen 07.28 en 16.20 uur stegen in totaal 50 Spitfires op voor gewapende verkenning boven Nederland. Tijdens deze patrouilles werd bij Alkmaar een grote locomotief onder vuur genomen en vernield, bij Schiedam een vrachtauto vernield, bij Delft een andere locomotief vernield bij Delft en werden drie vrachtauto's en pantservoertuigen beschadigd (deel 2, p.425)	Nee	De aangegeven locatie te Delft ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
5 maart 1945	Fighter Command. De andere 22 vliegtuigen voerden aanvallen uit op secundaire doelen, met de volgende bijzonderheden. Delft. Station en goederenemplacement. Vier vliegtuigen met acht 250-ponders brisant. Resultaat goed. Zes goederenwagons vernield en zes beschadigd (deel 2, p. 575-576)	Nee	De aangegeven locatie te Delft ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
18 maart 1945	Fighter Command. 31 ton brisant afgeworpen en met boordwapens op doelen in het gebied Leiden, Gouda, Woerden, Delft, Rotterdam en Den Haag. Verscheidene spoorbruggen in bovengenoemd gebied en een spoorwegknooppunt ten zuiden van Alphen werden over het algemeen met goed gevolg gebombardeerd (deel 2, p.588)	Nee	Het betreft een te globale beschrijving

Datum	Gebeurtenis (bron: F. J. Molenaar, De luchtverdediging meidagen 1940. Deel 1 en deel 2)	Relevant	Motivatie
Mei 1940	De no. 246 werd tijdens de luchtgevechten zodanig door 2 cm granaten van de aanvallende Me's beschadigd, dat de gewond geraakte vlieger het vliegtuig boven Delft per valscherp moest verlaten. Hij kwam behouden neer, maar zijn vliegtuig sloeg ten oosten van Delft, bij Klein-Delfgauw (bij Pijnacker), tegen de grond te pletter (deel 1 p.388, deel 2. p. 1087)	Nee	Het betreft een te globale beschrijving
Mei 1940	Het 3 ^e Peloton (3 stukken van 2 tl. No. I), genaamd 'Batterij Zwembad', stond onder bevel van een vrijwillig Landstorm-sergeant – aan de oostelijke rand van Delft, even ten zuiden van de Tweemolentjeskade, bij het zwembad aan de Rijksweg (deel 1, p.351)	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied

Datum	Gebeurtenis (bron: F. J. Molenaar, De luchtverdediging meidagen 1940. Deel 1 en deel 2)	Relevant	Motivatie
Mei 1940	Omstreeks 6.22 landden drie vliegtuigen in de weilanden bij Oude Leede (ten zuiden van Delft), oost van de autosnelweg Delft - Rotterdam, tussen Karitaat Molensloot en Overslag Molensloot. Omstreeks 6.25 landden vier vliegtuigen ten zuiden van Delft, op en naast de autosnelweg Delft - Rotterdam, ter hoogte van de Karitaat Molensloot en even ten zuiden van de Ruivense brug. Ongeveer terzelfdertijd landden nog drie vliegtuigen in de weilanden ten westen van meergenoemde autosnelweg, tussen de Schie en de autosnelweg en tussen de Ruivense Molensloot en de Karitaat Molensloot (deel 2, p.837)	Nee	De aangegeven locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied

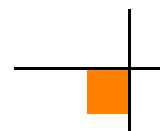
2.2.3 Duitse defensieve maatregelen

Gegevens betreffende Duitse defensieve maatregelen zijn in de onderstaande tabel opgenomen:

Datum	Gebeurtenis (bron: J.W. de Blij, Oorlog en verzet in de Prinsenstad 1940-1945)	Relevant	Motivatie
1944	Duitse versterkingen langs de Rijksweg bij de Pauwmolen en o.a. bij de Bieslandsekaade en de Tweemolentjesvaart (p.476)	Mogelijk	De Bieslandsekaade ligt in het analysegebied
1944	Op de Rijksweg 13 werden twee Walzkörpersperre gebouwd. Een stond op het viaduct Molentjesburg (met daaronder de Tweemolentjesvaart met nummer 352). De ander stond op het viaduct Pauwmolen (met daaronder de Tweede Delfgauwseweg met nummer 353). Dit waren betonnen muren van één tot anderhalve meter dik over de rijbanen. Daarin zaten kantelbare blokken beton (p.479)	Nee	Beide Walzkörpersperren lagen buiten het analysegebied
1944	Regelmatig hielden SS-eenheden schietoefeningen op de schietbaan in de Bieslandse polder, zuidwest van de Noordeindseweg bij Delfgauw. Ook oefenden zij met handgranaten (p.483)	Mogelijk	Het analysegebied ligt in de Bieslandse polder

2.2.4 Bevrijding 1945

Het analysegebied werd pas na de Duitse capitulatie in mei 1945 bevrijd. Er is hier in het laatste oorlogsjaar derhalve geen sprake geweest van grondgevechten.

2.2.5 Naoorlogse geschiedenis

De onderstaande boeken hebben o.a. betrekking op de naoorlogse geschiedenis:

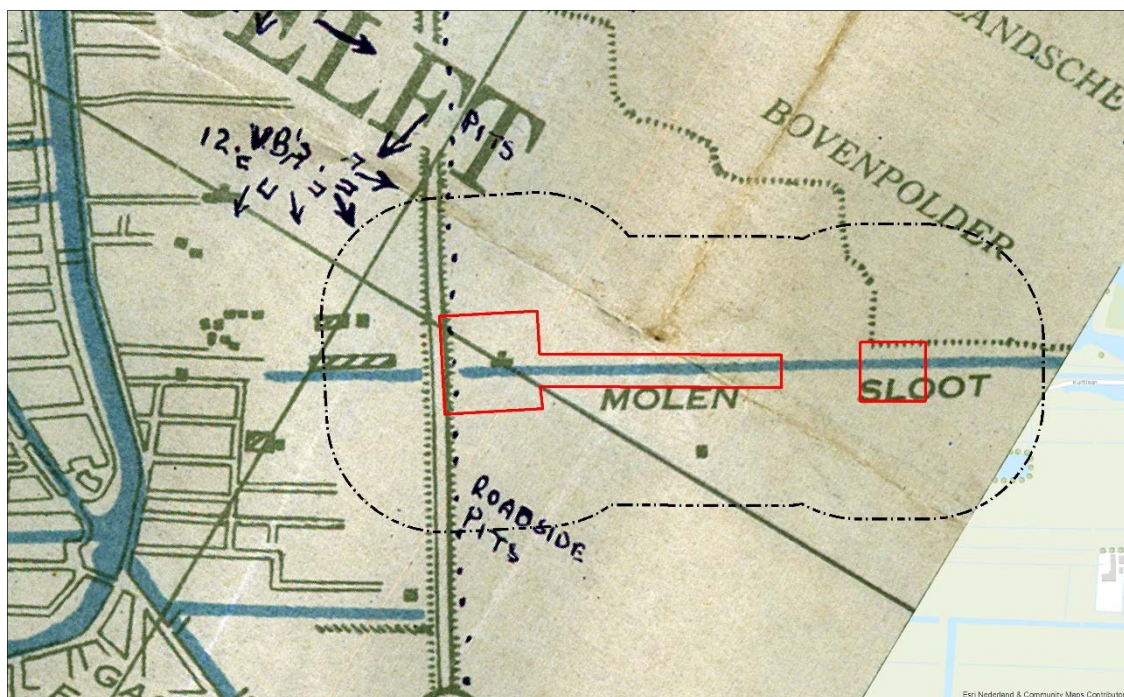
Datum	Gebeurtenis (bron: A. Meijers, Achtung Minen – Danger Mines. Het ruimen van landmijnen in Nederland 1940-1947)	Relevant	Motivatie
1940-1947	Gezocht op trefwoorden Delft en (Klein) Delfgauw. Geen vermeldingen betreffende het analysegebied aangetroffen	-	-

Datum	Gebeurtenis (bron: J. van Woensel, Vrij van explosieven. De geschiedenis van het EOCL en zijn voorgangers 1944-2004)	Relevant	Motivatie
1944-2004	Gezocht op trefwoorden Delft en (Klein) Delfgauw. Geen vermeldingen betreffende het analysegebied aangetroffen	-	-

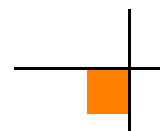
2.3 Collectie stafkaarten Topografische Dienst Kadaster te Zwolle

2.3.1 Geallieerde stafkaarten

Het analysegebied staat op de stafkaart Delft sheet 381 (First Edition 1944) met het Nord de Guerre coördinatenstelsel. Deze stafkaart heeft een schaal van 1:25.000. Er is tevens een Defence Overprint van het analysegebied beschikbaar. Er staan in het analysegebied Roadside Pits ingetekend. Deze moeten in dit geval worden geïnterpreteerd als mangaten.

Afb.5. - Geallieerde Defence Overprint van het analysegebied, gepositioneerd door middel van GIS. Onderzoekgebied: rood omlijnd. Analysegebied: zwart omlijnd.

2.3.2 Duitse stafkaart

Er is in het AVG bedrijfsarchief één Duitse stafkaart van het analysegebied aanwezig. Dit is de Topografische Karte der Niederlande 1:50.000, Truppenkarte 37 Ost Rotterdam (uitgave oktober 1942). Deze stafkaart is vergelijkbaar met het exemplaar uit de voorgaande paragraaf en wordt hier derhalve niet afgebeeld.

2.4 Luchtfoto's

2.4.1 Geraadpleegde luchtfoto's

Het archief van de Afdeling Speciale Collecties van de Wageningen Universiteitsbibliotheek is in kader van dit vooronderzoek geraadpleegd. Dit archief bevat circa 93.000 luchtverkenningfoto's die zijn gemaakt door de Royal Air Force (RAF) en United States Army Air Forces (USAAF) tijdens de Tweede Wereldoorlog. Er zijn hier relevante luchtfoto's van het analysegebied aanwezig.

Het archief van de Topografische Dienst te Zwolle is eveneens geraadpleegd. Dit archief bevat circa 110.000 luchtverkenningfoto's uit de oorlogsperiode, gemaakt door de RAF en USAAF. Het archief bestaat ook deels uit voor- en naoorlogse luchtfoto's. Er zijn hier relevante luchtfoto's van het analysegebied aanwezig.

Daarnaast is het archief van de Luftbilddatenbank te Estenfeld (Duitsland) geraadpleegd. De Luftbilddatenbank beschikt over 500.000 eigen luchtfoto's en raadpleegt daarnaast archieven in Nederland, Amerika, Groot-Brittannië en Canada. Er zijn hier relevante luchtfoto's van het analysegebied aanwezig.

De volgende luchtfoto's zijn besteld en vervolgens geanalyseerd:

Datum	Vlucht	Fotonummer	Kwaliteit ²	Collectie ³	Georeferereerd
1 september 1941	T-504	331	B/C	LBDB	Ja
19 augustus 1944	106G-2988	3017	B	Kad	Ja
4 november 1944	106G-3480	3040	B/C	Archief AVG	Ja
18 maart 1945	106G-4894	3329	A	LBDB	Ja
23 maart 1945	R34.26	5046	B	UW	Ja
19 juni 1945	16-2187	Collage	C	UW	Ja

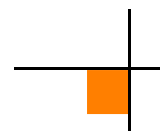
De luchtfoto's zijn als categorie A, B of C gekwalificeerd. Dat betekent dat de verkrijgbare luchtfoto's een kleine, een matige of een grote kwalitatieve beperking hebben voor wat betreft luchtfoto interpretatie.

² Geallieerde kwalificatie van fotokwaliteit. A = goed, B = matig, C = slecht.

³ UW = Universiteit Wageningen, afd. Speciale Collecties

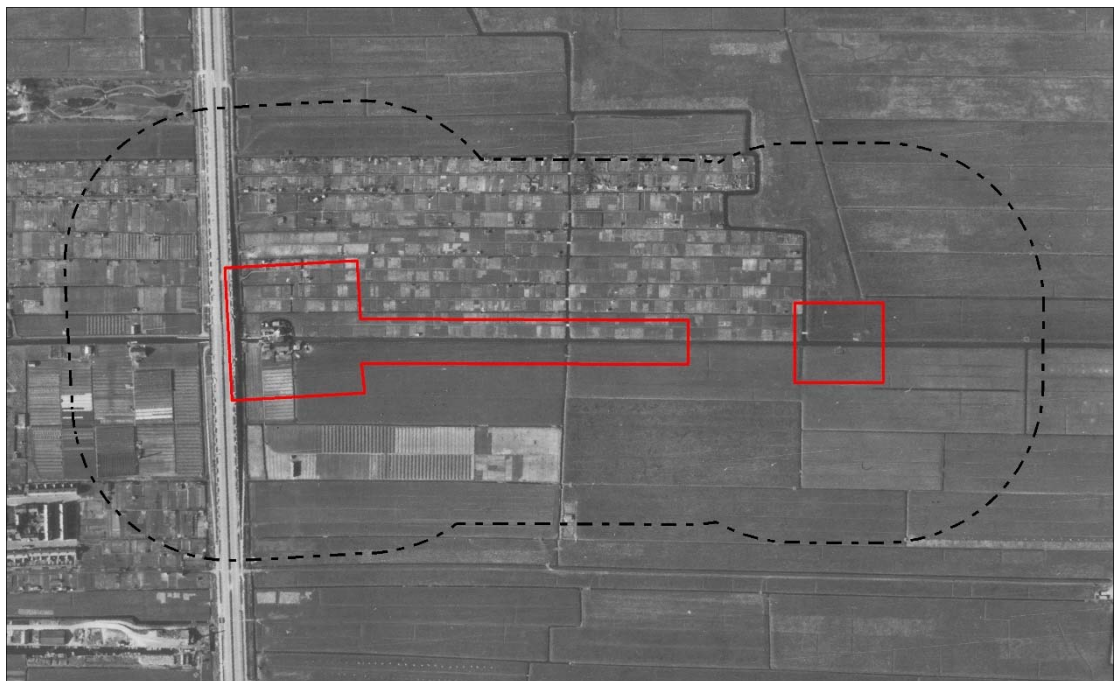
Kad = Kadaster

LBDB = Luftbilddatenbank

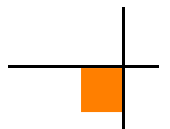

Afb.6.- Luchtfoto van het analysegebied. De luchtfoto d.d. 1 september 1941 is gepositioneerd door middel van GIS. Rood omlijnd: onderzoeksgebied. Zwart omlijnd: analysegebied.

Afb.7.- Luchtfoto van het onderzoeksgebied. De luchtfoto d.d. 18 maart 1945 is gepositioneerd door middel van GIS. Rood omlijnd: onderzoeksgebied. Zwart omlijnd: analysegebied.

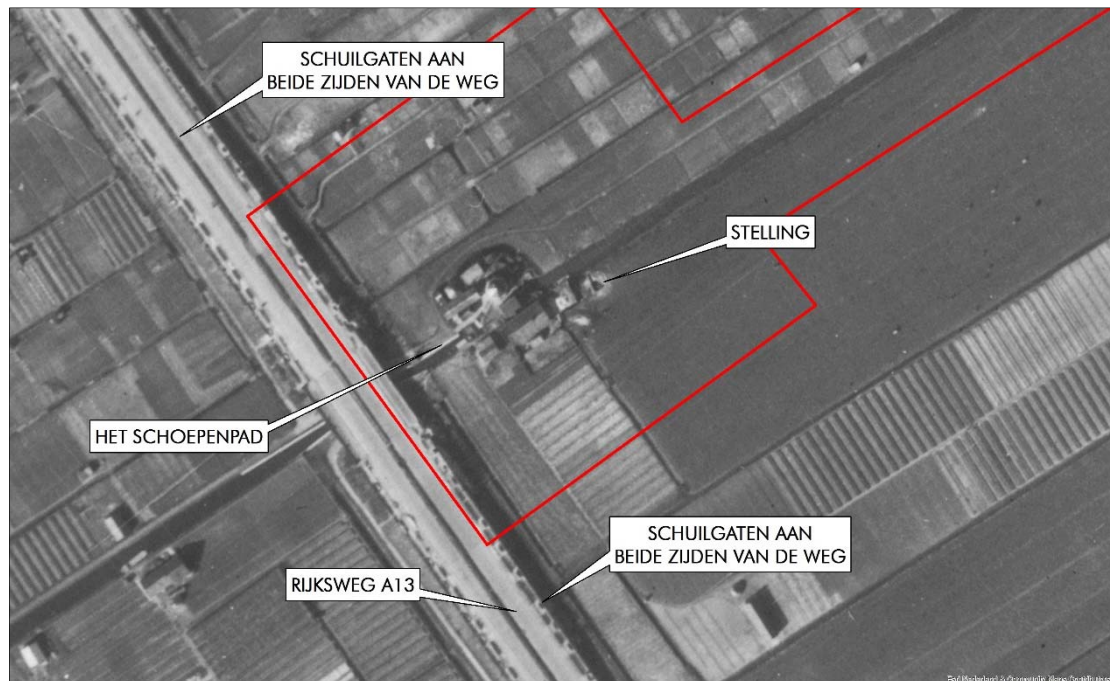

2.4.2 Luchtfoto-interpretatie 1944-1945

Een belangrijk selectie criterium voor de luchtfoto's uit de Tweede Wereldoorlog is de opnamedatum. De voorkeur ging primair uit naar 'jonge' luchtfoto's met een zo laat mogelijke opnamedatum uit de Tweede Wereldoorlog, dat wil zeggen: luchtfoto's die na de belangrijkste gevechtshandelingen zijn gemaakt. Er is daarnaast rekening gehouden met de kwaliteit van de luchtfoto's, alsmede de schaal. Er kan naar aanleiding van de luchtfotoanalyse worden geconcludeerd dat er in het analysegebied sporen zichtbaar zijn die duiden op militaire activiteiten ter plaatse.

Bij het perceel de Kortlaan 1a is een stelling in het onderzoeksgebied ingericht. Een heel stuk verder, nabij de waterkant van De Grote Plas is eveneens een stelling gerealiseerd die net buiten de analyse-grens ligt. Bij deze stelling bevindt zich tevens een loopgraaf. Deze loopgraaf ligt voor een klein gedeelte in het analysegebied. Aan de beide zijden van de Rijksweg A13 zijn mangaten aangelegd. De analysesresultaten zijn in de onderstaande tabel samengevat:

Luchtfoto	Analysesresultaat	Relevant	Motivatie
106G-4894-3329	Wapenopstelling met loopgraaf nabij De Grote Plas/Kortlaan	Ja	Een wapenopstellingen en een militaire loopgraaf zijn verdacht conform de WSCS-OCE
106G-4894-3329	Stelling nabij de Kortlaan 1a	Ja	Een stelling is verdacht conform de WSCS-OCE
106G-4894-3329	Mangaten links en rechts van de Rijksweg A13	Nee	Mangaten zijn niet verdacht conform de WSCS-OCE

*Afb. 8.- Luchtfoto van het onderzoeksgebied. De luchtfoto d.d. 18 maart 1945 is
Gepositioneerd door middel van GIS. Rood omlijnd: onderzoeksgebied.
Zwart omlijnd: analysegebied.*

2.4.3 Luchtfoto-interpretatie huidige situatie

Het analysegebied is in de huidige situatie geanalyseerd met behulp van Google Earth en een Dotka Report.⁴ Uit een vergelijking van deze luchtfoto's met de in de voorgaande paragrafen besproken exemplaren blijkt dat er na de Tweede Wereldoorlog sprake is geweest van diverse veranderingen.

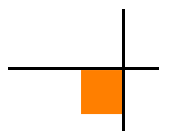
Delft is aanzienlijk uitgebreid. Het analysegebied ten westen van de Rijksweg A13 is in zijn geheel bebouwd met lage woonflats. De Rijksweg is in de jaren '60 verbreed. Aan de noordzijde bevindt zich tegenwoordig het sportpark Biesland. Een deel van de in de jaren '40 nog aanwezige volkstuinten is ondertussen verdwenen en vervangen door een stadsboerderij en een horecagelegenheid.⁵ Aan de Kortlaan bevindt zich tegenwoordig een camping. De Grote Plas is na de Tweede Wereldoorlog ontstaan.

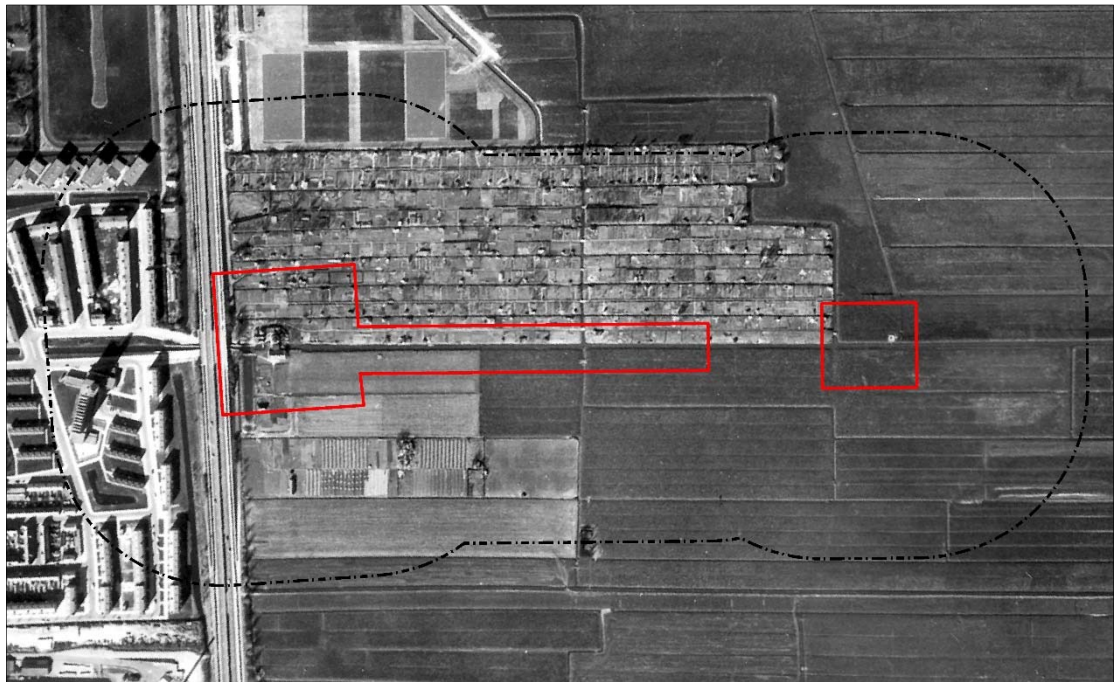

*Afb. 9.- Situatie d.d. 1954. Rood omlijnd: onderzoeksgebied.
Zwart omlijnd: analysegebied.*

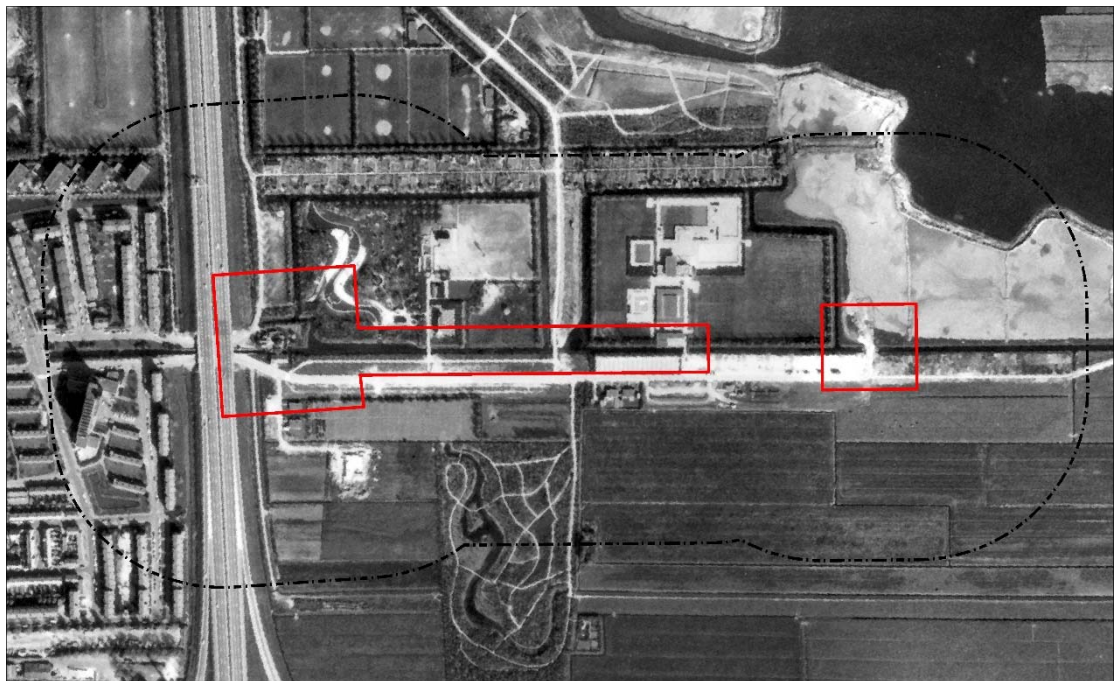
⁴ DotkaReport_20125194_1_1662002.pdf

⁵ Buytendelft

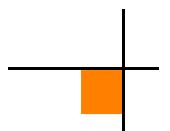

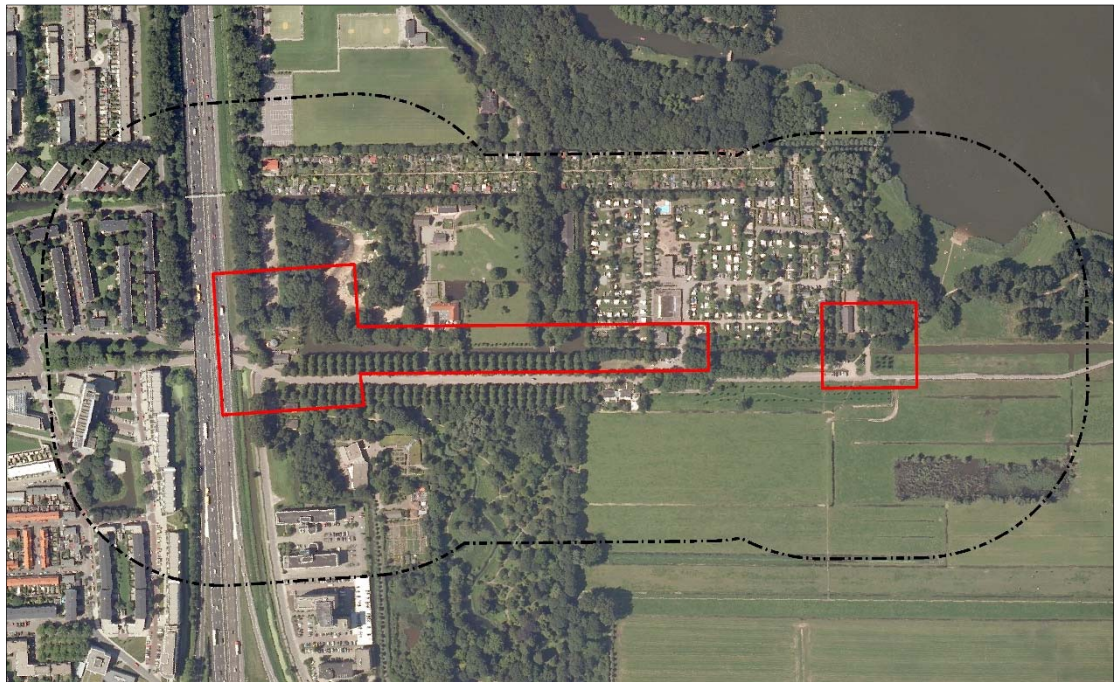

*Afb. 10.- Situatie d.d.1961. Rood omlijnd: onderzoeksgebied.
Zwart omlijnd: analysegebied.*

*Afb. 11.- Situatie d.d.1971. Rood omlijnd: onderzoeksgebied.
Zwart omlijnd: analysegebied.*

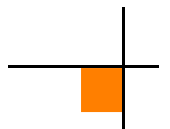

*Afb. 12.- Situatie d.d. 1981. Rood omlijnd: onderzoeksgebied.
Zwart omlijnd: analysegebied.*

*Afb. 13.- Situatie d.d. 2015. Rood omlijnd: onderzoeksgebied.
Zwart omlijnd: analysegebied.*

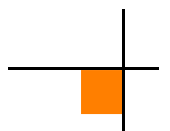
2.5 Gemeentearchief Delft

Het analysegebied lag in de Tweede Wereldoorlog in de gemeente Delft. Bij het Archief Delft zijn de volgende inventarisnummers geraadpleegd:

Gemeentesecretarie van Delft 1939-1970 (Toegang 653)	Periode
1278 Oorlogsschade gemeente-eigendommen	1940-1949
1288 Marlots Hoeve (Binnenwatersloot); herstelwerkzaamheden, waaronder oorlogsschade	1951
1900 Bevrijding	1945-1950
1901 Bevrijding	1945-1950
1921 Handhaving openbare orde,	1940-1948
1965 Vergaderingen	1940-1944
3036 Begraafplaats van Duitse militairen aan de Kanaalweg	1940-1950
3581 Herstel van oorlogsschade aan woningen van Wbv. Hof van Delft,	1946-1951
3783-3842 - Luchtbeschermingsdienst (o.a. organisatie, personeel, uitkijkdienst, radiodistributie, verduistering, schuilkelders, processen-verbaal)	1936-1951
3813 Verslagen optreden in mei dagen 1940 en luchtaanval juli 1941	1941-1946
3814 Verslagen van en maatregelen tegen luchtaanvallen, bominslagen	1939-1945
3815 Luchtbeschermingsdienst o.a. processen verbaal	1944-1945
3869 Onbeheerde munitie; vernietiging van ongesprongen projectielen	1940-1962
3893 Bescherming van waterschapswerken in oorlogstijd,	1940-1943
4233 Waterovergangen; herstel agv. oorlogsschade vernielde bruggen	1945-1946
4730 Opruim en herstelwerkzaamheden (objecten van Rijksdienst voor Uitvoering van Werken); opslag van aard-appelen, opruimen van bunkers en schuilkelders	1945-1951
4800 Oorlogsgeweldschade,	1943-1947
4834-4844 - Oorlogsschade,	1940-1960
6706 Herstel oorlogsschade	1945-1956
7725 Opsporing vermiste vliegers	1945-1946
7727 Opruiming van verdedigingswerken	1946-1954
7757 Oorlogsschade gemeente	1944-1958
7760 Oorlogsschade particulieren	1946-1951
7816 Oorlogsschade gemeente	1945-1960
8184 Opdracht van Duits gezag (Ortskommandatur) tot herstel van door Delftse kinderen vernielde bunker aan Brasserskade Nootdorp	1944
8877 Politie; alarmering, berichtendienst,	1941-1945
8878 Politie; maandrapporten, 1942-1945 NB.: Zeer incompleet; blijkt mededeling grotendeels in kachel ver-dwenen	
Commissie Luchtbeschermingsdienst (Toegang 52)	Periode
3 Verslag van de werkzaamheden van de Luchtbeschermingsdienst gedurende de oorlogsdagen	1940
Luchtbeschermingsdienst (Toegang 53)	Periode
13 t/m 28 Ingekomen en minuten van uitgaande stukken	1941-1945
Gemeentepolitie Delft (Toegang 575)	Periode
633 t/m 641 Politie dag en nachtrapporten	1941-1945

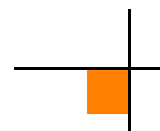
2.5.1 Luchtoorlog, geruimde CE en oorlogsschade

Er zijn in het gemeentearchief van de gemeente Delft documenten van de Luchtbeschermingsdienst aanwezig. De Luchtbeschermingsdienst was tijdens de Tweede Wereldoorlog onder andere verantwoordelijk voor het geven van luchtalarm bij bombardementen, het controleren van verduisteringsmaatregelen en het opnemen van schade na uitgevoerde bombardementen en vliegtuigbeschietingen.

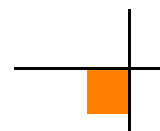

In het onderstaande overzicht zijn gegevens met betrekking tot de luchtoorlog in 1940-1945, alsmede geruimde CE en oorlogsschade opgenomen.

Datum	Gebeurtenis (bron: Gemeentesecretarie van Delft 1939-1970 Toegang 653)	Relevant	Motivatie
1940	Gesneuvelde Duitse soldaten worden begraven aan de Kanaalweg, aangetroffen bij: de Schieweg, de nieuwe Rijksweg, Jaffa, Haagweg, Rotterdamseweg tegenover Ruivenstraat, langs de spoorbaan Delft-Den Haag tegenover de Rykskeuken a.d. Kleyweg (Bron: inventarisnr. 3036)	Nee	De locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied
10 mei 1940	Parachutisten dalen neer bij de Porceleyne Fles, op de Scheepmakerij en in de omgeving van de nieuwe weg (Pauwmolen) waar ernstige gevechten ontstonden. In de Simonstraat werd een kindje getroffen door een kogel, in de Theresiastraat viel een granaat. Ook in de Ulo school aan de Rotterdamseweg sloeg een granaat in. Verder kwam nog een granaat terecht in een schuurtje van een huis in de Pr. Mauritsstraat. Omstreeks 17:00 vielen 2 bommen op het terrein van de Porcelene Fles. Tegelijkertijd viel een bom in de tuin van den heer Van den Hoop en ook een schip van 500t in de Schie werd door een bom getroffen. 4 bommen vielen bij de Pr. Bernhardlaan en twee zware bommen vielen tussen de huizen van de Kloosterkade en Koningin Emmalaan. Een bom viel in de Frederik Hendrikstraat en deed twee huizen instorten. 's- Avonds viel nog een bom op de Porceleyne Fles en om dezelfde tijd ontstond door bominslag aan de Nassaulaan brand (Bron: inventarisnr. 3813)	Nee	De locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied
20 mei 1940	Schade door luchtbombardement in de Wipolder: zwaar getroffen zijn de woningen Fredrik Hendrikstraat 125/127/129, Nassaulaan 18, Koningin Emmalaan 51/53/55/57/59/61 /71/73/75/77, Kloosterkade 130 t/m 144, St Alegondastraat 2 t/m 18, Nassaulaan 1 t/m 29 en De Colignystraat 1 (Bron: inventarisnr. 1278)	Nee	De locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied
3 juni 1940	In de gracht langs de Delfgauwscheweg 39, in een weiland aan de Koningin Emmakade en vermoedelijk langs de spoorlijn aan de achterkant van de Ned. Kabelfabriek bevindt zich een onontplofte granaat (Bron: inventarisnr. 3815)	Nee	De locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied
16 juli 1941	Op een weiland nabij de machinefabriek van Schmidt aan de Rotterdamseweg 181c is een geallieerd vliegtuig neergestort (Bron: inventarisnr. 7725)	Nee	De locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
20/21 juli 1941	(geringe) Schade door bombardement bij woningen nabij het sportfondsenbad (Bron: inventarisnr. 1278) Luchtaanval op de terreinen van de voormalige kogelgieterij aan de Buitenwatersloot waar de Duitse bezetter munitie opsloeg. (Bron: inventarisnr. 7816)	Nee	De locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied

Datum	Gebeurtenis (bron: Gemeentesecretarie van Delft 1939-1970 Toegang 653)	Relevant	Motivatatie
7 november 1941	Bombardement op Delft waarbij schade aan de Kloosterkade/ De Colignystraat/ St Alegondastraat/ Jan Willem Frisostraat/ Prof. Krausstraat/ Bosschastraat (Bron: inventarisnr. 1278)	Nee	De locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied
15 september 1942	Declaratie voor kosten voor het tot ontploffing brengen van twee bommen; op het sportterrein Laan van Vollering en terrein volkstuintjes Hoornsekade (afkomstig van het bombardement van 21 juli 1941) (Bron: inventarisnr. 1278)	Nee	De locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied
30 augustus 1943	Een geallieerd tweemotorig toestel (verm. Wellington) stort brandend neer nabij de spoorbaan Delft-Rotterdam ter hoogte van de Mandjeskade (Bron: inventarisnr. 7725)	Nee	De locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
5 maart 1945	Na bombardement en beschieting op het spoorwegemplacement zijn verschillende 2cm projectielen gevonden Op het terrein achter de Aseptafabriek van de fa. Wanger waren twee bomtrechters (Bron: inventarisnr. 7816)	Nee	De locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
13 maart 1945	Een projectiel van een granaatwerper ontploft in de Kazerne van de Landwacht (Bron: inventarisnr. 8878)	Nee	Het projectiel was daar gebracht.
20 maart 1945	Bom gevallen op viaduct Brasserskade (Bron: inventarisnr. 3815)	Nee	De locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
25 maart 1945	9 bommen gevallen op spoorlijn Rotterdam-Delft (Bron: inventarisnr. 3815)	Nee	De locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
30 maart 1945	7 bommen gevallen op Rijksweg Delft-Rotterdam (Bron: inventarisnr. 3815)	Mogelijk	De Rijksweg loopt deels door het analysegebied
21 juni 1945	Vernielde bruggen: Reineveldbrug over de Breemolensloot, voetbrugje zonder naam bij het Hoornsche pad, verkeersbrug in de hoofdweg van Delft naar Den Hoorn (Bron: inventarisnr. 4233)	Nee	De locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied
5 juli 1945	Melding dat er in de gemeente geen mijnen en/of mijnenvelden aanwezig zijn. (Bron: inventarisnr. 3869)	Nee	Geen CE indicatie
12 juli 1946	Opruimen verdedigingswerken: 3 schuilkelders aan het Zuidplantsoen, bunker aan de Tweemolentjesvaart bij de Oostsingel, beton-omhulsel PTT gebouwtje, schuilkelders der voormalige artillerie inrichtingen, bunker aan de Brasserskade en nabij het viaduct Rijksweg Den Haag-Rotterdam, schuilkelder aan de Soendastraat. (Bron: inventarisnr. 4730)	Nee	De locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied
21 april 1948	De bunkers aan de Oostsingel, Westvest, Brasserskade, oude Delft 45, Rotterdamseweg 123, Zuidplantsoen en Schieweg worden gesloopt (Bron: inventarisnr. 7727)	Nee	De locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied
28 juli 1949	Vondst van 50 granaten van 50 en 70mm in de gracht van de Voorstraat tegenover de Baljuwsteeg (Bron: inventarisnr. 3869)	Nee	De locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
29 juni 1960	Ten westen van de spoorbaan Delft-Rotterdam zou zich een V-1 bevinden. De V-1 ligt op ca. 90m ten westen van de spoorbaan en op ca. 125m van de 2 ^e kabelfabriek (Bron: inventarisnr. 3869)	Nee	De locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied

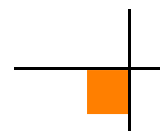

2.6 Nieuwsberichten

2.6.1 AVG collectie

De collectie CE gerelateerde nieuwsberichten in het AVG bedrijfsarchief, alsmede het internet en de oude krantencollectie van de Koninklijke Bibliotheek zijn geraadpleegd. Er zijn geen berichten gevonden die betrekking hebben op het analysegebied.

Datum	Gebeurtenis (bron: AVG bedrijfsarchief, internet, Koninklijke Bibliotheek)	Relevant	Motivatie
9 maart 1954	Bom op Delftse begraafplaats. DELFT, 8 April. — Bij het delven van een graf op de algemene begraafplaats Jaffa te Delft is een Engelse bom met een gewicht van 125 kilo gevonden. Het projectiel was nog intact. De hulpverleningsdienst uit Barneveld heeft het onschadelijk gemaakt (bron: De Waarheid d.d. 9 maart 1954)	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
30 juni 1960	V-1 onder Delfts uitbreidingssterrein? Tussen de Schieweg en de spoorbaan Delft—Rotterdam, onder de gemeente Delft, worden thans opmetingen gedaan in verband met de uitbreidingsplannen van deze gemeente. De veehouder D. Zuydgeest waarschuwd het personeel van openbare werken, dat de Duitsers vijftien jaar geleden op zijn land een V-1 hadden begraven. De mijnopruimingsdienst is gewaarschuwd (bron: De Waarheid d.d. 30 juni 1960)	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
11 maart 1961	Oude mijn bestemd voor proef blijkt hoogst explosief. De achttienjarige lasser Anton Roodenburg uit Den Hoorn heeft gisteren in Delft op het nippertje een ontplofingsramp voorkomen. Anton Roodenburg waarschuwd de recherche te Delft, toen hij van de fysicus H. van Heuven van de Technische Hogeschool opdracht kreeg het deksel van een ouderwetse. Duitse zeemijn af te branden. De recherche haalde er de mijnopruimingsdienst bij en deze ontdekte in de mijn een met explosieven gevulde bus. De bus was een halve meter lang en had een doorsnee van dertig centimeter. Het oorlogstuig had vier jaar op het terrein, van de schroothandelaar Van de Heijden aan de Rotterdamseweg gelegen. De handelaar meent dat de mijn bij een indertijd opgekochte schrootvoorraad zat. In de veronderstelling dat het uit de Eerste Wereldoorlog stammende tuig volkomen ongevaarlijk was — het was verroest, en de voelsprietten aan de buitenkant bleken hol — liet de heer Van Heuven de mijn door een garagebedrijf weghalen (bron: Het Vrije Volk d.d. 11 maart 1961)	Nee	Het betreft een CE afkomstig uit een schrootvoorraad waarvan de herkomst niet bekend is

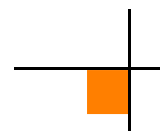

Datum	Gebeurtenis (bron: AVG bedrijfsarchief, internet, Koninklijke Bibliotheek)	Relevant	Motivatie
19 juni 1961	HET UITGRAVEN VAN DE V-1 BIJ DELFT. De werkzaamheden in verband met het bergen van de V-1 te Delft zijn thans zo ver gevorderd, dat een door damwanden beschermde werkput gereed is. Men meent nu zo ver te hebben gegraven, dat men dichtbij het projectiel is, dat zich naar men heeft berekend, op ongeveer 11 meter diepte onder het maaiveld moet bevinden. Vandaag zal de heer A. Drent, hoofd van de hulpverleningsdienst van het departement van binnenlandse zaken, zich op de hoogte stellen van de stand van zaken. Daarna zal vermoedelijk worden begonnen om de laatste meter grond weg te graven. Dit karwei zal uit veiligheidsoverwegingen met de hand moeten geschieden (bron: Gereformeerd Gezinsblad d.d. 19 juni 1961)	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
10 september 1964	Delft zoekt naar bommen. Bij de bouw van het reactorinstituut te Delft in de technische hogeschoolwijk aldaar zijn al enige malen granaten uit de tweede wereldoorlog gevonden. In verband hiermede zal de hulpverleningsdienst van het ministerie van Binnenlandse Zaken binnenkort naar Delft komen om het terrein rondom de kernreactor af te zoeken naar nog meer oorlogstuig. Een mijnopruimingsdienst van de koninklijke marine komt naar Delft om in de Schie te zoeken naar bommen die daar zouden liggen. De Schie moet namelijk worden verbreed en voor men daarmee begint, wil men zekerheid hebben over de vraag of er inderdaad nog bommen onder het wateroppervlak liggen, die zoals men beweert, door een vlieger in de oorlog daar zouden zijn afgeworpen zonder ontploft te zijn (bron: De Waarheid d.d. 10 september 1964)	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
3 september 1992	Bij werkzaamheden aan de spoorlijn Delft- Rijswijk dacht men op een blindganger gestoten te zijn. Nadat een medewerker van de Explosieven Opruimingsdienst (EOD) het explosief onderzocht had, werd echter duidelijk dat het om de onderkant van een zijspan ging (bron: Nederlands Dagblad d.d. 3 september 1992)	Nee	Het betreft geen CE

2.7 Explosieven Opruimings Diensten Defensie (EODD)

2.7.1 Collectie ruimrapporten

De EODD houdt sinds 1970 heeft meldingen van aangetroffen CE bij. Deze meldingen zijn tot 1992 als melding opdracht en ruim rapport (MORA) en na 1992 als uitvoeringsopdracht (UO) gearchiiveerd. AVG heeft het overzicht van relevante MORA's en UO's van Delft opgevraagd. Er is in dit overzicht één melding geregistreerd die mogelijk betrekking heeft op het analysegebied.

De onderzoeksresultaten zijn als volgt:

MORA / UO	Locatie	Vondst	Relevant	Motivatie
19830331	Langs A13, zie tekening	1 brisantgranaat van 5,5 inch zonder buis/ voor de helft leeg	Nee	De tekening geeft de oprit A13 t.h.v. Olof Palmstraat aan als zijnde vind locatie.

2.8 Collectie mijnenkaarten

De collectie mijnenveldkaarten van de EODD is in kader van dit vooronderzoek geraadpleegd. Dit geldt ook voor de collectie mijnenveld leg- en ruimrapporten. Er lagen geen gedocumenteerde mijnenvelden in het analysegebied.

2.9 Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH)

Het NIMH in Den Haag beheert collecties over de geschiedenis van de Nederlandse krijgsmacht in binnen- en buitenland vanaf de Tachtigjarige Oorlog tot heden. In dit archief is een groot aantal collecties met betrekking tot de landmacht, luchtmacht en marine ondergebracht.

2.9.1 Collectie Duitse verdedigingswerken

De collectie 'Duitse verdedigingswerken en inundaties van Nederlands grondgebied in de oorlog / rapporten van militaire aard vanuit bezet Nederland aan Bureau Inlichtingen Londen', ook wel bekend als de 575-serie, is opgebouwd uit inlichtingenrapporten, plattegronden en verordeningen van zowel de Duitse bezettingsmacht als van het verzet / Bureau Inlichtingen te Londen. Deze zes meter lange collectie bestaat onder andere uit afwikkelingen van de Genie, inlichtingen van de illegaliteit, kaarten van inundaties, de waterstaatkundige situatie, gegevens betreffende Duitse mijnenvelden, Britse en Duitse kaarten, telegrammen en Duitse voorschriften. De onderstaande inventarisnummers zijn geraadpleegd:

Collectie 'Duitse verdedigingswerken en inundaties van Nederlands grondgebied in de oorlog / rapporten van militaire aard vanuit bezet Nederland aan Bureau Inlichtingen Londen'	Inventarisnummer
J.A. 201 Rapport omtrent de toestand aan versterkingen aan de Lange Kleiweg Delft 'Paulinaburg'	26
J.A. 212 Calvefabriek te Delft onder Duitse bewaking.	26
J.A. 221 Rapport omtrent de toestand van versterkingen bij de splitsing Rijksweg Den Haag - Delft ten N. van Delft.	26
J.A. 222. Rapport omtrent de toestand van de versperring op de Rijksweg Den Haag - Delft bij de kruising met de Tweemolentjessloot	26
J.A. 223 Rapport omtrent de toestand van versterkingen in de Rijksweg Den Haag - Delft nabij de Pijnackersevaart en de Bieslandsebrug.	26
J.J.A. 224 Rapport omtrent de toestand van versterkingen in de gemeente Delfgauw.	26
J.A. 225 Rapport omtrent de toestand van versterkingen nabij het viaduct Rijksweg Den Haag / Delft -Brasserskade.	26
J.A. 228 Rapport toestand versterkingen Tweemolentjeskade – Oostsingel te Delft.	26
J.A. 236 Gist en spiritusfabriek te Delft alcohol voor V 2 wapenen.	26
J.A. 262 Troepen te Delft en Dordrecht zouden bij aanval uit het zuiden moeten terugtrekken op Scheveningen.	26

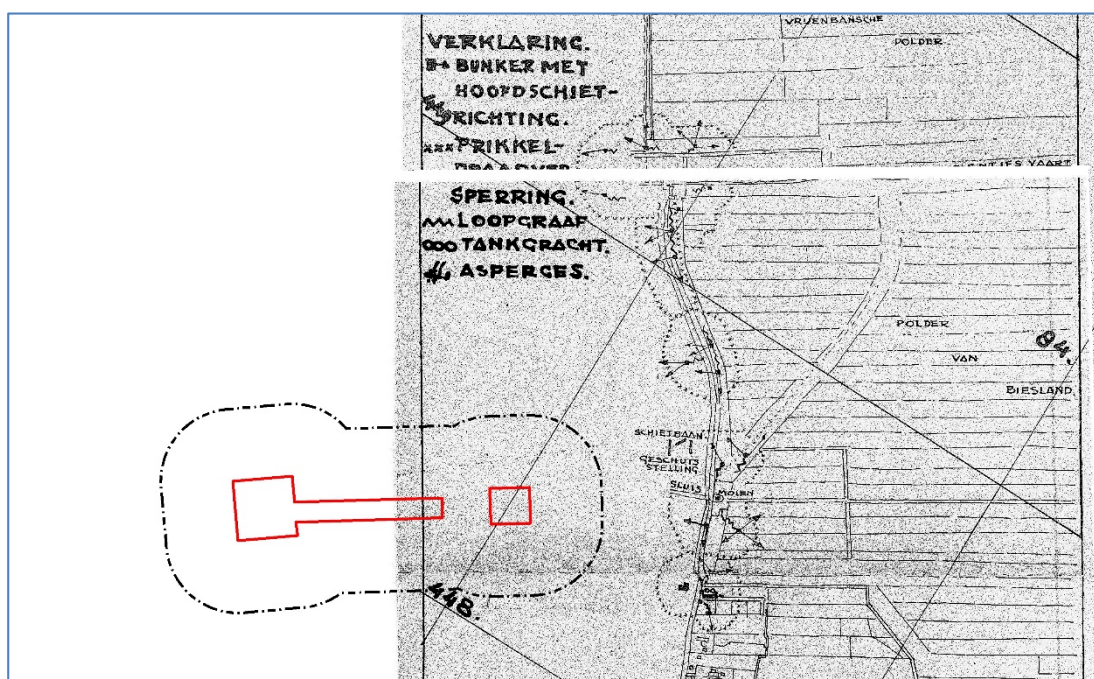
Collectie 'Duitse verdedigingswerken en inundaties van Nederlands grondgebied in de oorlog / rapporten van militaire aard vanuit bezet Nederland aan Bureau Inlichtingen Londen'	Inventarisnummer
J.A. 292 Transport materieel te Delft (zou worden gebruikt als startplaats voor V 2.) V 2 te 's-Gravenhage.	26
J.A. 293 B.E.C. sportveld te Delft zou worden gebruikt als startplaats voor V 2.	26
J.A. 295 Ongeveer 2000 man zouden zijn ondergebracht langs de Rijksweg Den Haag - Delft, voor het grootste deel in barakken.	26
J.A. 344 Van het terrein Lijm- en Gelatinefabriek te Delft van het vlieg- veld Ypenburg worden V projectielen afgeschoten.	56
J.A. 357 Op het terrein van de kogelgieterij te Delft worden startplaatsen van V wapens gereedgemaakt	56
J.A. 367 Aanvalsrichting voor vliegtuigen op opstelling V wapens op het terrein van de Lijm- en Gelatinefabriek te Delft.	56
J.A. 368 Versterkingen in het Agnetapark te Delft.	56
J.A. 379 Troepenlegering te Rijswijk. Stellingen aan de Rijksweg bij de Brasserskade te Delft worden gevechtsklaar gemaakt.	56
J.A. 401 Startplaatsen V wapen te Delft door Duitsers vernield. Troepenverplaatsingen Rijswijk en Kethel.	58
J.A. 488 Troepenlegering te Zoetermeer, Den Hoorn en Delft. Vernieling van de spoorbrug langs de lange Kleyweg in de spoorweg 's-Gravenhage Delft. Scheepvaartverkeer in de Vliet nabij de spoorbrug 's-Gravenhage - Utrecht belemmerd.	58
25-03-1945 (1:25.000) Britse Intelligence kaart met Duitse verdedigingswerken bij LOOSDUINEN, MONSTER en DELFT, toestand mrt. 1945 (Kaartbl. Delft sheet nr 381)	130
1944-1945 Diverse stukken met betrekking tot de inundaties in Zuid-Holland. O.a. . Rotterdam, Delft, Den Haag, Gouda Rijnland en omgeving daarvan. Datum van 04-10-1944 tot 04-05-1945	137
26-03-1945 (1:200.000) Overzichtskarten Alphen, Delft, Gouda	137
15-8-1944 NE/45/70 Werkzaamheden inundaties rond Rotterdam en Delft	137
1934 (1:25.000) 459 Delft	170
2-4-1943 18 margrieten Werken in en nabij rijksweg Den Haag-Delft	181
2-4-1943 18 margrieten Werken in en nabij rijksweg Den Haag-Delft	181
19-4-1944 A-208 molen Opslagplaats op het terrein van Deventers glasfabriek te Delft	214
19-4-1944 A-209 molen Verdediging in en nabij Delft I t/m II	215
12-3-1945 330 kronen Afvuurplaatsen V wapen te Delft (lijm en Celatinefabriek)	239
26-02-1945 E/2127/45 bunkers te Delft	321
2-4-1945 355 kronen Afvuurplaats V wapen en versterkingen vliegveld Ypenburg bij Delft	243
2-4-1945 356 kronen Verdedigingswerken nabij Delft	243
2-4-1945 357 kronen Verdedigingswerken nabij Delft	243
16-4-1945 361 kronen Verdedigingswerken Rijswijk - Delfgauw	244
23-10-1944 E/137/45 Waterwegen, die Rotterdam met Duitsland verbinden. Verder twee schetsen betreffende een Bunker bij Zoetermeer Zeg en van een Tank versperring bij Delft	250
GB/6218/44 Situatieschets van verdediging in en nabij Delft.	393
GB/6219/44 Situatieschets van opslagplaats bij Van Deventer's Glasfabriek te Delft.	393
-05-1944 GB/6595/44 Prikkeldraadversperringen en mitrailleur-nesten, Delft	398
-05-1944 GB/6604/44 mitrailleur-nesten en prikkeldraadversperring Delft	401
27-06-1944 GB/7282/44 Bijlage bij F3 Delft (?).	413
24-05-1944 Kabelfabriek en Gist- en Spiritusfabriek te Delft	416b
06-06-1944 -kaart Delft en omgeving, schaal 1:5000 met beschrijvingen en schets.	416b
-05-1944 GB/..../44 .-schets defensie Delft en Rotterdam	427
-10-1944 E/96/44 Algemene berichten uit Den Haag; Delft; Groningen	450
07-03-1945 E /1827/45 -wapenberichten Delft.	464
04-01-1945 GB/32/45 -Berichten uit Nederland over het lanceren van V-1 te Delft en Eibergen	471

Collectie 'Duitse verdedigingswerken en inundaties van Nederlands grondgebied in de oorlog / rapporten van militaire aard vanuit bezet Nederland aan Bureau Inlichtingen Londen'	Inventarisnummer
01-04-1943 -Deportatie DELFTSE studenten (ondervraagde ?)	483
10-05-1943 DUITSE militaire gegevens en STUDENTEN razzia's te DELFT	484
10-05-1943 DIVERSE informaties (ondervr.medewerkers TH-DELFT) bijl. Kaart	484
03-02-1944 NE/16/430 DELFT	492
20-02-1944 NE/16/473 Gegevens DELFT	493
E/743-44 Stellingen bij DELFT	495

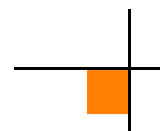
De onderzoeksresultaten zijn als volgt:

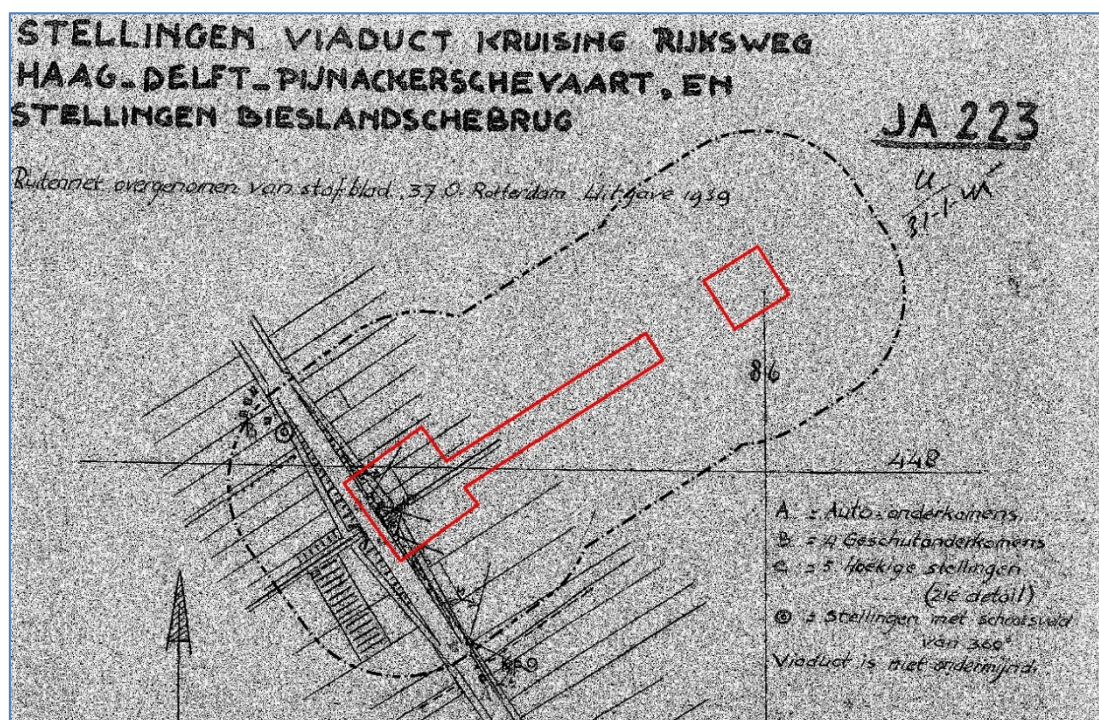
Datum	Gebeurtenis (bron: NIMH 575-serie, selectie van de geraadpleegde gegevens)	Relevant	Motivatie
Eind oktober 1944	Bij de coördinaat 683853, G.S.G.S. 2541, sheet 1 schaal 1:100.000, ligt een bunker van acht bij acht meter en vier meter hoog in de vorm van een huis. De ramen zijn zwart geverfd en er zijn gordijntjes op geschilderd. Er is veel beton gebruikt bij de bouw. Voor de bunker staat een ijzeren hek met betonnen paaltjes. Over de sterkte, schietrichting en bewapening is niets bekend. Bij coördinaat 6822854 ligt een bunker in de vorm van een transformatorhuisje vier meter lang en drie meter breed en drie meter hoog. Aan de oostelijke kant van de weg, gelegen tussen de coördinaten 677855 en 677858 liggen vier kazematten in kubusvorm drie à vier meter lang. Ze zijn groen geschilderd...Langs de kade van de Vliet ligt bij coördinaat 681854 naast het fietspad een ondergrondse stelling met een schietgat die wijst in de richting Rotterdam/ Zij is bedekt met vierkante cementen tegels	Nee	De aangegeven locaties liggen buiten de begrenzing van het analysegebied
19 april 1944	Kaart met daarop ingetekend Duitse verdedigingswerken o.a. bij Klein Delfgauw (inventarisnr. 215)	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
9 januari 1945	Beschrijving Sperre No. 352, gelegen op de Rijksweg Den Haag Delft bij de kruising van de Tweemolentjesloot. Deze Sperre was onbemand en verkeerde in goede staat. De Sperre bestond uit twee neerklapbare betonblokken. Twee mitrailleurstellingen bevonden zich in de muur. De doorgang bedroeg ca. vijf meter (bron: inventarisnr. 26)	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
9 januari 1945	Stellingen bij het viaduct kruising Rijksweg Den Haag Delft Pijnackersevaart, alsmede stellingen bij de Bieslandschebrug. De stellingen waren op die datum onbemand en verkeerden in het stadium van verwaarlozing. Het viaduct en de brug waren niet ondermijnd. De schuilauto onderkomens waren pas gemaakt en verkeerden in goede staat (bron: inventarisnr. 26, J.A. 223)	Mogelijk	Er staan militaire objecten in het analysegebied ingetekend
Geen datumvermelding	Kaart met daarop ingetekend stellingen en telefoonbunker bij de Tweemolentjesvaart-Vliet (inventarisnr. 26, J.A. 228)	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
9 februari 1945	Op hoek (noordelijke) Oostsingel-Tweemolentjesvaart twee betonnen bunkers. Beschilderd als huizen. Geen schietgaten waargenomen. Er liepen telefoondraden heen. Mogelijk zijn dit centrales. Achter deze bunkers langs	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied

Datum	Gebeurtenis (bron: NIMH 575-serie, selectie van de geraadpleegde gegevens)	Relevant	Motivatie
	Tweemolentjesvaart zes grote Splitterboxen (overdekt) gelegen in een halve cirkel om weilandje (bron: inventarisnr. 321)		
20 maart 1945	Autoboxen gelegen aan de Delft zijde van de Rijksweg Den Haag-Rotterdam tussen de Braserskade en de Pauwburg (bij de Pijnackerse-aart) in de gemeente Delft zijn niet meer te gebruiken (bron: inventarisnr. 56, J.A. 379)	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
1945	Defence Overprint met daarop ingetekend Duitse militaire objecten.	Nee	Er bevinden zich geen militaire objecten in het analysegebied

Afb. 14.- Verdedigingswerken in de omgeving van het analysegebied. Rood omlijnd: onderzoeksgebied. Zwart omlijnd: analysegebied.

Afb. 15.- Verdedigingswerken in het analysegebied. Rood omlijnd: onderzoeksgebied. Zwart omlijnd: analysegebied.

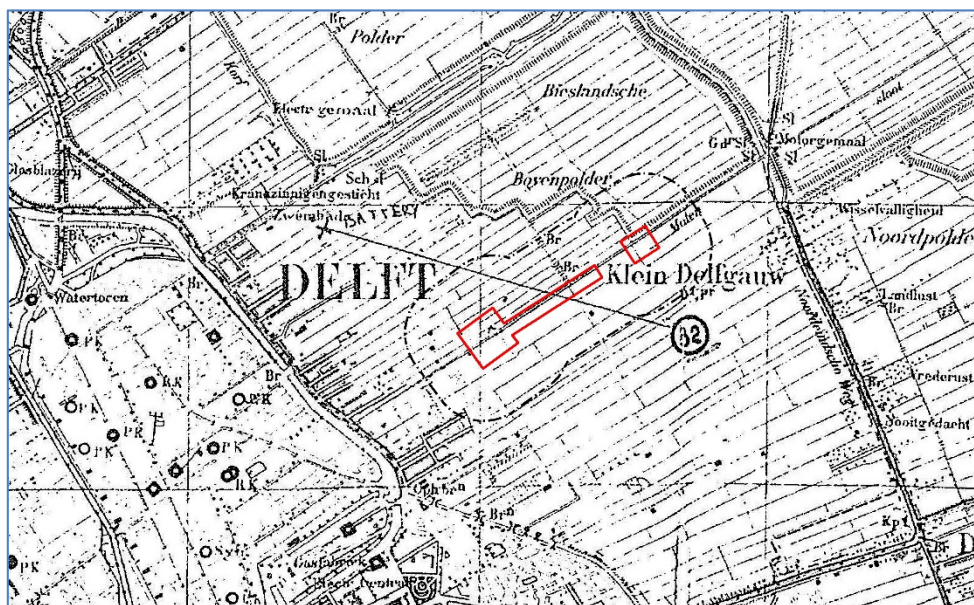
2.9.2 Gevechtsverslagen en rapporten mei 1940

Deze collectie bestaat uit rapporten, verslagen, dagboeken en tekeningen die door officieren, onder-officieren en manschappen werden ingeleverd bij de Krijgsgeschiedkundige Sectie van het Hoofdkwartier van de Generale Staf. Dit gebeurde in veel gevallen pas in de jaren na de Tweede Wereldoorlog. Deze evaluatieverslagen van de gevechten, die overigens tegenstrijdig kunnen zijn, vormden naast in de Militaire Spectator verschenen artikelen een belangrijke basis voor de 'Groene Serie': het eerste officiële standaardwerk over de strijd in Nederland in de meidagen van 1940. Het onderstaande inventarisnummer is geraadpleegd:

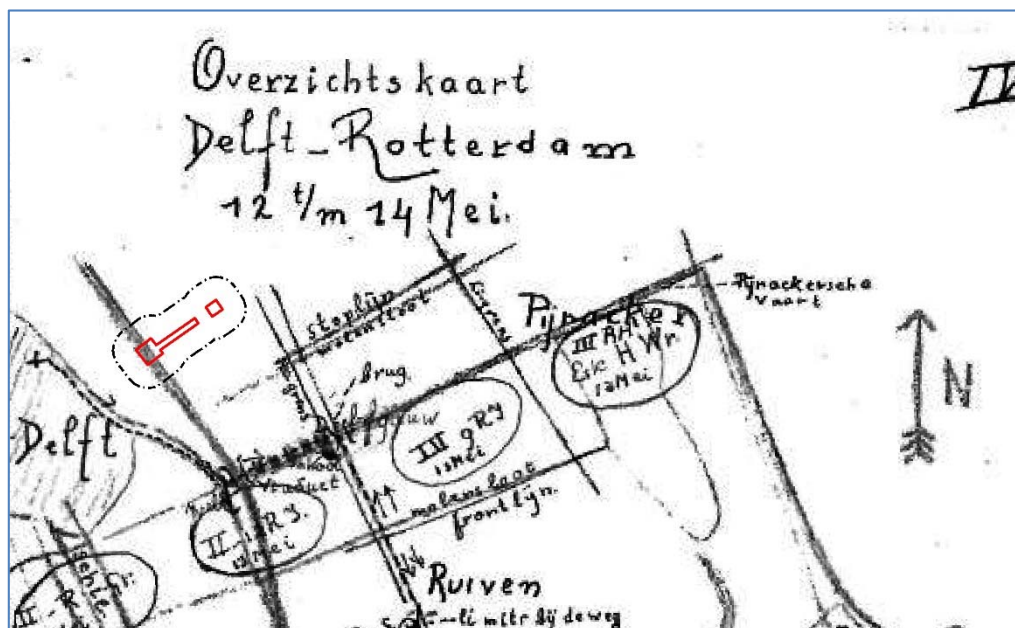
Collectie gevechtsverslagen 1940	Inventarisnummer
Afdeling Delft	446074
65e Peloton Luchtdoelmitrailleurs. Luchtverdedigingskring Rotterdam-Den Haag	446067
64e Peloton Luchtdoelmitrailleurs. Luchtverdedigingskring Rotterdam-Den Haag	446066
Vrijwillig landstormkorps luchtafweerdienst afdeling Delft, overzicht van de verrichtingen	540091
Afdeling Delft	446074-446075
14e Compagnie Luchtdoelmitrailleurs. Luchtverdedigingskring Rotterdam-Den Haag	540043
12e Regiment Infanterie	478001-478007
I-12 RI IIIe Divisie Ie Legerkorps	478008-478012
II-12 RI IIIe Divisie Ie Legerkorps	478013-478018
III-12 RI IIIe Divisie Ie Legerkorps	478019-478025

De onderzoeksresultaten zijn als volgt:

Datum	Gebeurtenis (bron: NIMH collectie gevechts-verslagen 1940)	Relevant	Motivatie
Meidagen 1940	Crashlocatie van een Nederlands vliegtuig nr. onbekend en locatie van een Nederlandse luchtafweerbatterij	Nee	De aangegeven locaties liggen buiten de begrenzing van het onderzoeksgebied

Afb. 16.- Kaart met daarop weergegeven de crashlocatie van een vliegtuig (cirkel met nr. 32) en Nederlandse luchtafweerbatterij even ten noorden van Delft, beiden gelegen buiten de begrenzing van het analysegebied. Rood omlijnd: onderzoeksgebied. Zwart omlijnd: analysegebied.

Afb. 17.- Militaire opstellingen bij Delft. Rood omlijnd: onderzoeksgebied. Zwart omlijnd: analysegebied.

2.10 Provinciaal archief / Nationaal Archief

2.10.1 Militair Gezag

Het Militair Gezag van de provincie Zuid-Holland was verantwoordelijk voor het dagelijks bestuur van in 1945 bevrijde delen van Nederland. Er bevinden zich in dit archief gegevens over in Zuid-Hollandse gemeenten aanwezige CE.

Het archief van het Militair Gezag van de Provincie Zuid-Holland bevindt zich bij het Nationaal Archief in 's-Gravenhage. Er werd in de inventaris gezocht op de trefwoorden explosieven, mijnen, munitie en bommen. Dit resulteerde in de volgende treffers:

Toegang 3.09.34. Archief van het Militair Gezag in Zuid-Holland, 1944-1947. Nationaal Archief 's-Gravenhage	Inventarisnummer
Stukken betreffende de opsporing en opruiming van mijnen, bommen, munitie en andere explosieven, 1945	43
Stukken betreffende de opsporing en opruiming van mijnen, bommen, munitie en andere explosieven, 1945	146
Stukken betreffende de opruiming van mijnen, munitie en andere explosieven, 1945	231
Stukken betreffende het in kaart brengen van mijnenvelden en het opruimen van explosieven, 1945	282
Stukken betreffende de opsporing en opruiming van mijnen, bommen, springstof en andere explosieven, 1945	361
Stukken betreffende de opsporing en opruiming van mijnen, bommen, springstof en andere explosieven, 1945	465
Stukken betreffende de opruiming van mijnen, munitie en andere explosieven, 1945	529
Stukken betreffende de opruiming van mijnen, munitie en andere explosieven, 1945	575

De onderzoeksresultaten zijn als volgt:

Datum	Gebeurtenis (bron: Nationaal Archief)	Relevant	Motivatie
2 juli 1945	Er bestaat geen bezwaar tegen het opruimen van een schuilkelder te Oude Delft 125 (inventarisnr. 282)	Nee	Geen CE indicatie
17 juli 1945	Er ligt ter hoogte van de lijnfabriek een projectiel in de Schie. De Duitsers hebben het daarna met een springlading bewerkt. De Duitsers zouden alleen de motor onklaar hebben gemaakt (inventarisnr. 282)	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied
8 november 1945	Munitie afgevoerd naar o.a. Gezagsbataljon Delft (inventarisnr. 146)	Nee	De vermelding is te globaal

2.10.2 Inspectie Bescherming Bevolking tegen Luchtaanvallen

In het archief van de Inspectie Bescherming Bevolking tegen Luchtaanvallen, periode 1937-1946, zijn meldingen en processen-verbaal van gemeenten over geallieerde luchtactiviteiten opgenomen. Het betreft gegevens betreffende de luchtoorlog in o.a. de provincie Zuid-Holland. De in dit archief aanwezige bronnen bevatten gegevens over onder andere bombardementen, noodafwerpen en vliegtuig-beschietingen. Het volgende inventarisnummer werd geraadpleegd:

2.04.53.15. Archief van het Ministerie van Binnenlandse Zaken: Inspectie Bescherming Bevolking tegen Luchtaanvallen, 1937-1946. Nationaal Archief 's-Gravenhage	Inventarisnummer
Meldingen en processen -verbaal ontvangen van gemeenten over geallieerde Luchtactiviteiten. Zuid-Holland	76

Er zijn in dit inventarisnummer geen documenten met betrekking tot het analysegebied / de gemeente Delft aanwezig.

2.11 Semi Statistische Archiefdiensten Ministerie van Defensie (SSA)

Het SSA in Rijswijk beheert de archieven van het Ministerie van Defensie voordat deze aan het Nationaal Archief worden overgedragen. In dit archief zijn bronnen met betrekking tot naoorlogse CE-ruiming door de Mijn- en Munitie Opruimingsdienst en de Mijn Opruimings Dienst ondergebracht. Het betreft documenten uit de eerste jaren na de Tweede Wereldoorlog: een periode waarin er nog grote aantallen CE in Nederland aanwezig waren.

2.11.1 Archief Mijn- en Munitie Opruimings Dienst (MMOD) 1945-1947

De MMOD en de MOD waren na de Tweede Wereldoorlog in Nederland verantwoordelijk voor het opruimen van mijnen en achtergelaten CE. Het archief bestaat uit meldingen, kaarten, plattegronden en ruimrapporten betreffende locaties binnen Nederlandse gemeenten waar CE aanwezig waren.

De onderzoeksresultaten van het archiefonderzoek zijn als volgt:

Datum	Gebeurtenis (bron: Semi Statistische Archiefdiensten Rijswijk)	Relevant	Motivatie
7 januari 1946	De burgemeester van de gemeente Delft verklaart dat, voor zover hem bekend, momenteel geen explosieve stoffen of enigerlei munitie in zijn gemeente meer aanwezig zijn	Nee	Geen CE indicatie. N.B. gezien de latere EOD ruiming, zijn er wel degelijk CE aanwezig!
11 september 1946	De burgemeester van de gemeente Delft verklaart dat, voor zover hem bekend, momenteel geen explosieve stoffen of enigerlei munitie in zijn gemeente meer aanwezig zijn	Nee	Geen CE indicatie. N.B. gezien de latere EOD ruiming, zijn er wel degelijk CE aanwezig!

2.12 Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD)

Het NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies houdt zich bezig met de bestudering van de Eerste en Tweede Wereldoorlog, de Holocaust en hedendaagse genociden. In het archief te Amsterdam is een uitgebreide collectie oorlogsdagboeken en boeken ondergebracht. Dit archief bevat daarnaast een groot aantal foto's uit de Tweede Wereldoorlog.

2.12.1 Collecties Departement van Justitie en Generalkommissariat für das Sicherheitswesen

Bij het NIOD werden de onderstaande twee collecties geraadpleegd:

- Collectie Departement van Justitie (toegangsnummer 216k)
- Collectie Generalkommissariat für das Sicherheitswesen – Höhere SS- und Polizeiführer Nord-West (toegangsnummer 077)

Collectie Departement van Justitie (toegangsnummer 216k), NIOD	Inventarisnummer
Rapporten van de plaatselijke luchtbeschermingsdiensten, politiekorpsen en de Marechaussee inzake het geven van het sein luchtalarm, het neerstorten van vliegtuigen en vliegtuigonderdelen en de vondst van niet-ontploffte explosieven, 23 juni 1943 - 28 april 1944.	180

Collectie Departement van Justitie (toegangsnummer 216k), NIOD	Inventarisnummer
Processen-verbaal van de plaatselijke luchtbeschermingsdiensten, politie en Marechaussee met betrekking tot vijandelijke vliegtuigen, bomaanvallen en ontploffingen in verschillende gemeenten.	181-185
Meldingen van verschillende gemeenten betreffende ongevallen, beschietingen, bombardementen en het afwerpen van (lege) benzinetanks door vliegtuigen.	186
Telexberichten inzake meldingen van neergestorte geallieerde bommenwerpers, 20 - 24 februari 1944.	328
Stukken betreffende het melden van schade door bombardementen en beschietingen uit vliegtuigen, 24 februari 1944 - 31 maart 1945.	329
Stukken betreffende het opstellen van processen-verbaal inzake bombardementen en beschietingen in verschillende gemeenten, 28 september 1944 - 31 maart 1945.	331
Proces-verbaal van de luchtbeschermingsleider inzake schade door luchtaanvallen door de geallieerden en afweergeschut van de Duitsers, 3 februari 1944.	477
Stukken betreffende het instellen van een onderzoek naar de gevolgen van luchtaanvallen, 8 oktober 1944 - 6 februari 1945.	493
Stukken betreffende het instellen van een onderzoek inzake het bombardement op 14 oktober, 17 oktober 1944.	624
Rapporten van de onderluitenant van de Marechaussee F. Meems inzake het vinden van benzinetanks, die uit een vliegtuig waren geworpen, alsmede de inslag van een granaat, 20 januari - 20 maart 1944.	642

Collectie Generalkommissariat für das Sicherheitswesen – Höhere SS- und Polizeiführer Nord-West (toegangsnummer 077), NIOD	Inventarisnummer
Berichtgevingen betreffende neergekomen vliegtuigen, 1943.	1759

De onderzoeksresultaten zijn als volgt:

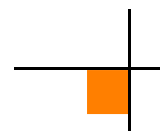
Datum	Gebeurtenis (bron: NIOD)	Relevant	Motivatie
21 februari 1944	Op het koepeldak van de beproevingsruimte van de Kabelfabriek te Delft is een luchtafweergranaat terechtgekomen en direct geëxplodeerd (bron: 216K-077)	Nee	De aangegeven locatie ligt buiten de begrenzing van het analysegebied

2.13 The National Archives Londen

The National Archives in Kew (Londen) is het officiële nationale archief van het Verenigd Koninkrijk. Er liggen hier gevechtsverslagen van Britse eenheden die op Nederlands grondgebied strijd hebben geleverd. In The National Archives zijn, afgezien van deze War Diaries, ook de logboeken van geallieerde luchtmachteenheden ondergebracht.

Vliegtuigen van de 2nd Tactical Air Force (2nd TAF) gaven tactische luchtsteun aan geallieerde gevechtseenheden. De geallieerde duikbommenwerpers vielen o.a. vijandelijke stellingen, tanks, treinen en hoofdkwartieren aan. In de onderstaande inventarisnummers wordt geen melding gemaakt van het analysegebied:

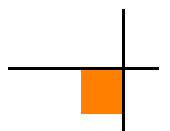
Daily Logs 2nd Tactical Air Force. The National Archives Londen	Inventarisnummer
2nd Tactical Air Force: Daily Log: Sept.-Oct. 1944	Air 37/715
2nd Tactical Air Force: Daily Log: Nov.-Dec. 1944	Air 37/716
2nd Tactical Air Force: Daily Log: Jan.-Feb. 1945	Air 37/717
2nd Tactical Air Force: Daily Log: Mar.-May. 1945	Air 37/718

3 CHRONOLOGIE RELEVANTE GEBEURTENISSEN

3.1 Inleiding en tabel chronologie

AVG heeft op basis van de gegevens in hoofdstuk 2 een overzicht van relevante gebeurtenissen tijdens en na de Tweede Wereldoorlog opgesteld, waarbij gebruik is gemaakt van alle op het moment van opstellen beschikbare bronnen. Deze gegevens zijn chronologisch in een tabel verwerkt. De in deze tabel verwerkte nummering correspondeert met de in de feitenkaart verwerkte feiten en in de bodembelastingkaart afgebakende verdachte gebieden (indien van toepassing).

Luchtoorlog 1940-1945						
Datum	Gebeurtenis	Hoofdstuk	Bron	Bruikbaar t.b.v. afbakening	Nr . FK ¹	Nr .CE BBK ²
30 maart 1945	7 bommen gevallen op Rijksweg Delft-Rotterdam	2.5.1	Gemeentesecretarie van Delft 1939-1970 Toegang 653	Nee, de vermelding is te globaal en er zijn geen bomkraters of restanten daarvan waargenomen op de luchtfoto d.d. 19 juni 1945	--	--

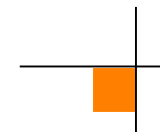
Duitse defensie 1944-1945						
Datum	Gebeurtenis	Hoofdstuk	Bron	Bruikbaar t.b.v. afbakening	Nr . FK ³	Nr .CE BBK ⁴
1944	Duitse versterkingen langs de Rijksweg bij de Pauwmolen en o.a. bij de Bieslandsekade en de Tweemolentjesvaart (p.476)	2.2.3	J.W. de Blij, Oorlog en verzet in de Prinsenstad 1940-1945	Ja, in combinatie met de geanalyseerde luchtfoto's uit de Tweede Wereldoorlog	2	B1
1944	Regelmatig hielden SS-eenheden schietoefeningen op de schietbaan in de Bieslandse polder, zuidwest van de Noordeindseweg bij Delfgauw. Ook oefenden zij met handgranaten (p.483)	2.2.3	J.W. de Blij, Oorlog en verzet in de Prinsenstad 1940-1945	Nee, uit luchtfotoanalyse blijkt dat de schietbaan buiten de begrenzing van het analysegebied lag	1	--

¹ FK = Feitenkaart

² CE BBK = CE Bodembelastingkaart

³ FK = Feitenkaart

⁴ CE BBK = CE Bodembelastingkaart

Duitse defensie 1944-1945						
Datum	Gebeurtenis	Hoofdstuk	Bron	Bruikbaar t.b.v. afbakening	Nr . FK ³	Nr .CE BBK ⁴
9 januari 1945	Stellingen bij het viaduct kruising Rijksweg Den Haag Delft Pijnackersevaart, alsmede stellingen bij de Bieslandschebrug. De stellingen waren op die datum onbemand en verkeerden in het stadium van verwaarlozing. Het viaduct en de brug waren niet ondermijnd. De schuilauto onderkomens waren pas gemaakt en verkeerden in goede staat	2.9.1	NIMH 575 archief, 26-JA-223	Ja, uit luchtfotoanalyse blijkt dat de stellingen in het analysegebied lagen. De stellingen zijn conform de WSCS-OCE verdacht verklaard op CE (25 meter rondom het hart van de geschutopstelling, maar niet verder dan een eventueel aangrenzende watergang.	2	B1
18 maart 1945	Wapenopstelling met loopgraaf nabij De Grote Plas/Kortlaan	2.4.2	Luchtfoto Tweede Wereldoorlog	Nee, de beide objecten zijn na het toepassen van de afbakening niet van invloed op het onderzoeksgebied	3	--
18 maart 1945	Stelling nabij de Kortlaan 1a	2.4.2	Luchtfoto Tweede Wereldoorlog	Ja, deze stelling ligt in het onderzoeksgebied en is conform de WSCS-OCE verdacht op CE (25 meter rondom het hart van de geschutopstelling, maar niet verder dan een eventueel aangrenzende watergang)	4	B2
25 maart 1945	Ingetekende punten met de opmerking Roadsite Pits	2.3.1	Defence Overprint 381Delft	Nee, de gaten links en rechts van de weg zijn door middel van luchtfoto interpretatie beoordeeld als mangaten (deze zijn conform de WSCS-OCE niet verdacht op CE)	5	--

4 BEOORDELING BRONNENMATERIAAL

4.1 Indicatie van explosieven in het onderzoeksgebied

Er is in de meidagen van 1940 geen sprake geweest van grondgevechten in het analysegebied.

Er was in de periode voorafgaand aan de bevrijding door de geallieerden geen sprake van grondgevechten in het analysegebied.

Er was een militaire stelling in het analysegebied aanwezig.

Er zijn geen militaire vliegtuigen in het analysegebied gecrasht.

Er was geen sprake van vliegtuigbeschietingen, noodafworpen en bombardementen in het analysegebied.

Er zijn in het verleden geen CE in het analysegebied geruimd.

Op basis van de beschikbare feiten is er een indicatie waaruit blijkt dat er mogelijk CE in het onderzoeksgebied aanwezig zijn.

4.2 Leemten in kennis bronnenmateriaal

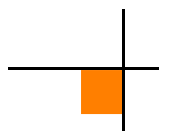
- Bij een historisch onderzoek kan nooit een volledig overzicht van alle bronnen worden verkregen. Er is bij dit onderzoek gebruik gemaakt van een bronnenselectie. Getuigen die meer kunnen vertellen over munitiedumping, vliegtuigcrashes en bombardementen kunnen ondertussen zijn overleden
- Luchtfoto's van de Royal Air Force geven doorgaans een betrouwbare indicatie voor wat betreft de vraag of er mogelijk CE in het onderzoeksgebied aanwezig zijn. Luchtfoto's geven altijd een momentopname weer. Er kunnen vóór, na en tussen verschillende opnamedata in CE in het onderzoeksgebied terecht zijn gekomen. Het is, vanwege getroffen camouflagemaatregelen, maar zeer de vraag of alle geschutopstellingen etc. op luchtfoto's kunnen worden teruggevonden
- De ruimrapporten van de EOD kennen hun beperkingen, voor wat betreft de nauwkeurigheid van de locatiebeschrijvingen. Het is niet altijd mogelijk om exact aan te geven waar de CE werden aangetroffen. Deze munitie is bovendien geruimd. Dergelijke beperkingen zijn er ook bij andere geraadpleegde bronnen, zoals bijvoorbeeld documenten uit de gemeentearchieven. Er kan alleen een CE verdacht gebied worden afgebakend met behulp van concrete locatiebeschrijvingen

4.3 Soort en verschijningsvorm van explosieven

In de lijst van gebeurtenissen (hoofdstuk 3) wordt de volgende CE gerelateerde handeling genoemd:

- Duitse defensie (de aanwezigheid van stellingen)

Voor de genoemde handeling is beoordeeld of – als gevolg van de handeling – CE in het onderzoeksgebied aangetroffen kunnen worden. Zo ja, dan is tevens beoordeeld welke van de zestien hoofdsoorten CE uit de WSCS-OCE, versie 1, in de bodem aanwezig kunnen zijn.

4.3.1 Duitse defensie

De volgende CE zijn mogelijk ter plaatse van de stellingen aanwezig:

Soort explosief	Nationaliteit	Subsoort	Verschijningsvorm
Hand- en geweergranaten	Duits	o.a. 'eihandgranaten', steelhandgranaten	Achtergelaten, gedumpt
Klein kaliber munitie (KKM)	Duits	Onbekend	Achtergelaten, gedumpt
Geschutmunitie	Duits	Onbekend	Achtergelaten, gedumpt

4.4 Aantal mogelijk aan te treffen explosieven

De volgende aantallen CE zijn mogelijk in het onderzoeksgebied aanwezig. E.e.a. is gebaseerd op een inschatting van AVG omdat er in de (historische) bronnen geen exacte aantallen worden genoemd.

Soort explosief	Aantal mogelijk aan te treffen explosieven
Klein kaliber munitie	Eén - tientallen
Hand- en geweergranaten	Eén - enkele
Geschutgranaten	Eén - tientallen

4.5 Horizontale en verticale begrenzing verdacht gebied

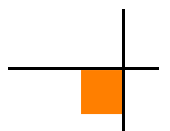
De verdachte gebieden die in deze paragraaf worden besproken zijn ingetekend op de CE bodembelastingskaart. In de volgende deelparagraaf wordt de begrenzing van ieder verdacht gebied besproken en gemotiveerd.

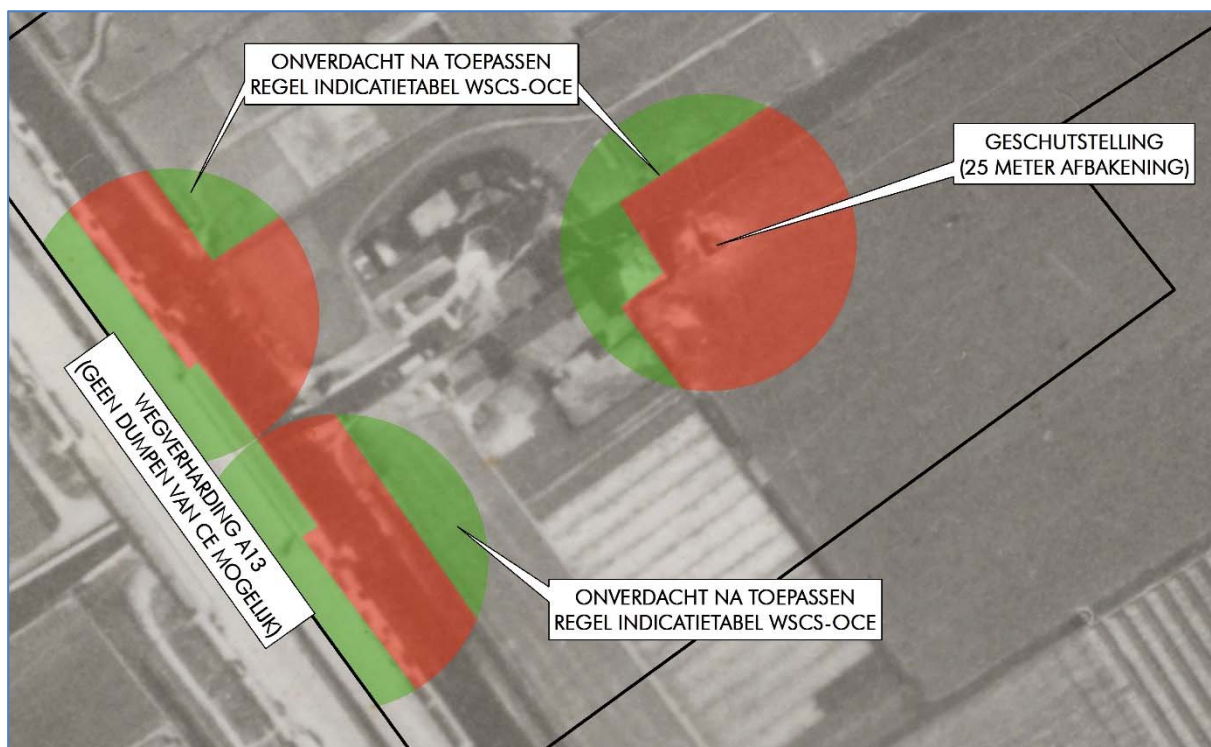
4.5.1 Verdachte gebied gedumpte munitie

Dit betreft de locaties waar stellingen aanwezig waren:

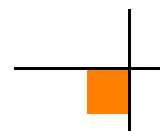
- Stelling: locatie van geschut, niet zijnde onderdeel van een verdedigingswerk. 25 meter rondom het hart van de geschutopstelling is verdacht op CE, maar niet verder dan een eventueel aangrenzende watergang

CE kunnen ter plaatse van de stellingen tot op een maximale diepte van 2 meter minus het maaiveld uit de Tweede Wereldoorlog worden aangetroffen (of de waterbodem uit de Tweede Wereldoorlog). De bovengrens is het maaiveld uit de Tweede Wereldoorlog. De aangrenzende watergang is verdacht op CE omdat dit een potentiële dumplocatie is van CE (afkomstig van de stelling). In de WSCS-OCE is bepaald dat het CE verdachte gebied niet verder loopt dan een aangrenzende watergang, omdat de watergang, naast de het CE verdachte gebied van de stelling, de meest voor de hand liggende dumplocatie is.

*Afb. 18.- Motivatie afbakening CE verdachte gebieden.
Groen gearceerd: niet verdacht op CE. Rood gearceerd: verdacht op CE.*

5 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

5.1 Conclusie

AVG heeft in opdracht van ARCADIS Nederland BV een vooronderzoek CE uitgevoerd voor het onderzoeksgebied Poldergemaal te Delft.

De onderzoeksresultaten zijn gevisualiseerd in bijlage 6.4 en 6.5:

- Bijlage 6.4: dit is de presentatiekaart van de verzamelde historische feiten. Hierop staan CE gerelateerde gegevens vermeld. Denk aan o.a. locaties waar de EOD munitie heeft gervind, plaatsen waar zich wapenopstellingen bevonden en waargenomen bomkraters. Er staan op deze kaart (globaal) bekende locaties ingetekend
- Bijlage 6.5: de CE bodembelastingkaart. Dit betreft de locatie die verdacht is op CE

Op basis van de beoordeelde feiten van het vooronderzoek is geconcludeerd dat er een indicatie is voor de mogelijke aanwezigheid van CE in het onderzoeksgebied.

- Defensieve maatregel (de aanwezigheid van een stelling)

Duitse stelling:

- Hand- en geweergrenaten, steelhandgrenaten
- Klein kaliber munitie
- Geschutmunitie

De volgende verticale afbakening wordt voor het CE verdachte gebied gehanteerd:

- Maximale diepteligging: tot maximaal 2 meter minus het maaiveld uit de Tweede Wereldoorlog
- Minimale diepteligging: het maaiveld uit de Tweede Wereldoorlog

Het onderzoeksgebied is gedeeltelijk verdacht op CE. Het verdachte gebied is horizontaal afgebakend op de CE-bodembelastingkaart (zie bijlage 6.5).

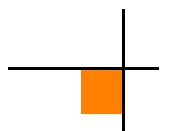
5.2 Advies vervolgtraject

De volgende werkzaamheden worden in het onderzoeksgebied uitgevoerd:

- Graven watergangen
- Verbreden watergangen
- Verdiepen watergang
- (Deels) dempen van watergangen
- Verwijderen en aanleggen duikers
- Aanleg/vervangen van gemalen

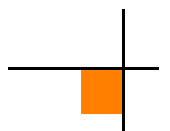
Het (deels) dempen van de watergangen kan onder reguliere condities worden uitgevoerd, mits er bij deze werkzaamheden geen bodemingrepen in CE verdacht gebied plaatsvinden. Dit advies geldt ook met betrekking tot het verwijderen van bestaande duikers/gemalen in CE verdacht gebied.

AVG adviseert ARCADIS Nederland BV om, gezien de beperkte omvang van het CE verdachte gebied, bij de overige genoemde werkzaamheden in het CE verdachte gebied direct tot opsporing van CE over te gaan. Het CE onderzoek maakt onderdeel uit van de opsporingsfase die in paragraaf 6.6 van de WSCS-

OCE is beschreven. De opsporingsfase omvat het geheel van organisatie en uitvoering, achtereenvolgens: werkvoorbereiding, detecteren, interpreteren, lokaliseren, laagsgewijs ontgraven en identificeren van de vermoede explosieven, tijdelijk veiligstellen van de situatie tot aan overdracht aan de EOD en proces-verbaal van oplevering aan de opdrachtgever en Bevoegd Gezag.

Om een gedegen detectieonderzoek te kunnen uitvoeren dient het opsporingsgebied goed beloopbaar en vrij van obstakels te zijn. Dat wil zeggen dat alle bovengrondse obstakels, zoals hekwerk, begroeiing en gewas voor aanvang van de detectie moet zijn verwijderd. Na het verwijderen van de bovengrondse obstakels kan de locatie worden gedetecteerd. Bomen en begroeiing dienen boven het maaiveld te worden geroid/gesnoeid. Indien een analoge detectie wordt uitgevoerd dienen alle verdachte objecten die worden gedetecteerd en waarvan de meetwaardenovereenkomsten vertonen met mogelijk aanwezige CE in kaart worden gebracht door de locatie door middel van GPS in te meten. Bij deze vastlegging dient tevens de vermoedelijke diepte te worden vastgelegd. Bij het uitvoeren van een computerondersteunde detectie wordt de data vastgelegd in een datalogger. De data wordt na de detectie uitgelezen in een speciaal hiervoor ontworpen softwareprogramma.

6 BIJLAGEN

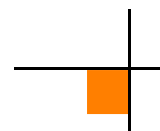
6.1 Bronnenlijst

6.1.1 Archieven

- Archief AVG
- Archief Explosieven Opruimings Dienst Defensie Soesterberg / Semi Statistische Archief Diensten Rijswijk
- Gemeentearchief Delft
- Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie Amsterdam
- Universiteit Wageningen, afdeling Speciale Collecties
- Kadaster Zwolle
- Koninklijke Bibliotheek 's-Gravenhage
- Nationaal Archief 's-Gravenhage / Provinciaal Archief
- Nederlands Instituut voor Militaire Historie 's-Gravenhage
- The National Archives Londen

6.1.2 Literatuur

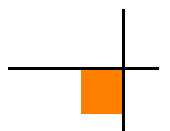
- H. Amersfoort / P. Kamphuis (red.), *Mei 1940. De strijd op Nederlands Grondgebied* ('s-Gravenhage 2005)
- H.G.O. Boelema, *Delft in bezettingstijd 1940-1945* (1990)
- E. H. Brongers, *De slag om de residentie* (Baarn 1977)
- J. W. de Blij, *Oorlog en Verzet in de Prinsenstad 1940-1945* (2013)
- R.M. Gallas, *De Slag om Delft mei 1940* (z.d., z.p.)
- H.L. Houtzager, *Facetten van Delft* (Amsterdam 1985)
- M. Dijkstra Sr., *Dagboek van een korporaal bij de Veld-Artillerie, ingedeeld bij het 12^e Regiment Infanterie. Aan het pantserafweerfront bij Delft 10-15 mei 1940* (1987)
- A. Huisman, *Wij in den oorlog 1940-1945* (Rosmalen z.d.)
- B.C. de Pater/ B. Schoenmaker e.a., *Grote Atlas van Nederland 1930-1950* (2006)
- C.D. Kamerling, *Algemeen Overzicht van de strijd om en in de Vesting Holland (zonder het oost-front) en de strijd tegen de luchtlandingstroepen rondom 's-Gravenhage. Mei 1940 ('s-Gravenhage 1954)*
- C.Klep / B. Schoenmaker (red.), *De bevrijding van Nederland 1944 – 1945. Oorlog op de flank* (Den Haag 1995)
- A. Meijers, *Achtung Minen – Danger Mines. Het ruimen van landmijnen in Nederland 1940-1947* (Soesterberg 2013)
- F.J. Molenaar, *De luchtverdediging in de meidagen van 1940. Band 1* ('s-Gravenhage 1970)
- F.J. Molenaar, *De luchtverdediging in de meidagen van 1940. Band 2* ('s-Gravenhage 1970)
- A.C. Verschoor, *Gedenkboek voor de Vrijwillige Landstormkorpsen. Luchtwachtdienst en Luchtafweerdienst* (Leiden 1949)
- T. van der Wees, *Delft '40-'45* (2015)
- J. van Woensel, *Vrij van explosieven. De geschiedenis van het EOCL en zijn voorgangers 1944-2004* (Amsterdam 2004)
- G.J. Zwanenburg, *En nooit was het stil....Kroniek van een Luchtoorlog. Deel 1 & 2* (Den Haag 1990/1992)

6.1.3 Websites

- <http://www.avg.eu>
- <http://www.explosievenopsporing.com>
- <http://www.explosievenopsporing.nl>

6.2 Certificaat WSCS-OCE

AVG Explosieven Opsporing Nederland

te Waalwijk
KvK: 12029421

heeft aangetoond dat het managementsysteem en de verrichte werkzaamheden voldoen aan het:

Systeemcertificaat
Opsporen Conventionele Explosieven WSCS-OCE: 2012, versie 1

Het bedrijf voldoet daarmee aan de in de bovengenoemde werkveldspecifieke certificatieschema vastgelegde eisen ten aanzien van:

Deelgebied A: Opsporing (inclusief vooronderzoek)
Deelgebied B: Civieltechnisch Opsporingsproces

Evaluatie van het managementsysteem heeft plaatsgevonden volgens het certificatiereglement van TÜV Nederland.

Deze certificatie is onderworpen aan een jaarlijkse evaluatie door TÜV Nederland.

Registratienummer: 13380/11.1
Ingangsdatum: 15-12-2015
Certificaat geldig tot: 15-12-2018
Datum eerste certificaat: 15-12-2006

Managing Director
Dhr. E.W.A.C. Franken

TÜV Nederland
De Waal 21 C
5684 PH Best
T: +31 (0) 499 – 339 500
F: +31 (0) 499 – 339 509
E: info@tuv.nl
W: www.tuv.nl

6.3 Richtlijnen WSCS-OCE afbakening verdachte gebieden

Indicatie	Algemene omschrijving	Uitgangspunt conclusie		Uitgangspunten voor afbakening verdacht gebied
		Verdacht	Onverdacht	
Verdedigingswerk	Groepering van wapenopstellingen en/of geschutsopstellingen, rondom afgezet met een versperring (bijvoorbeeld weerstandskern of steunpunt).	x		Het grondgebied binnen de grenzen van het verdedigingswerk is verdacht. De grenzen worden bij voorkeur bepaald aan de hand van georefererde luchtfoto's.
Wapenopstelling	Opstelling van handvuurwapen, machinegeweer of andere (semi)automatisch wapen, niet zijnde onderdeel van een verdedigingswerk.	x		Locatie van de wapenopstelling.
Geschutopstelling (statisch en mobiel)	Locatie van geschut, niet zijnde onderdeel van een verdedigingswerk.	x		25 meter rondom het hart van de geschutopstelling, maar niet verder dan een eventueel aangrenzend watergraaf.
Munitieopslag in open veld	Locatie van munitievoorraad in het open veld, niet zijnde binnen een verdedigingswerk.	x		Locatie van de veldopslaglocatie.
Loopgraaf	Militaire loopgraaf	x		Het gebied binnen de contouren van de loopgraaf is verdacht, bij voorkeur bepaald aan de hand van georefererde luchtfoto's.
Tankgracht of -geul	Een diepe (al dan niet droge) gracht of geul met steile wanden, aangebracht om pantservoertuigen tegen te houden.		x	Niet verdacht, tenzij er aanwijzingen zijn dat er mogelijk munitie in gedumpt is.
Landmijnen verdacht gebied	Middels een aanwijzing, niet zijnde een mijnenlegrapport, op landmijnen verdacht verklaard gebied. In het verdachte gebied zijn bij de controle door de MMOD geen landmijnen aangetroffen.		x	n.v.t.
Landmijnen verdacht gebied	Middels een aanwijzing, niet zijnde een mijnenlegrapport, op landmijnen verdacht verklaard gebied. In het verdachte gebied zijn bij de controle door de MMOD, of bij na-oorlogse activiteiten landmijnen aangetroffen.	x		De grenzen zoals aangegeven in het ruimrapport.
Mijnenveld	Geregistreerd mijnenveld, waarvan mijnenlegrapport aanwezig is. Alle volgens het legrapport gelegde landmijnen zijn geruimd.		x	n.v.t.
Mijnenveld	Geregistreerd mijnenveld waarvan mijnenlegrapport aanwezig is. Niet alle volgens het mijnenlegrapport gelegde landmijnen zijn geruimd. Geen feitelijke onderbouwing bekend waarom er landmijnen worden vermist.	x		De grenzen zoals aangegeven in het mijnenlegrapport en/of ruimrapport.
Mijnenveld	Mijnenlegrapport aanwezig. Niet alle volgens het legrapport gelegde landmijnen zijn geruimd. Feitelijke onderbouwing bekend waarom er landmijnen worden vermist.		x	n.v.t.
Versperringen	Versperringen, zoals strandversperringen en drakentanden.		x	Tenzij er indicaties zijn dat CE onderdeel uitmaken van de versperring.
Infrastructuur zonder geschutopstelling of munitievoorraad	Militaire werken zoals woononderkomen of werken met een burgerdoel zoals schuilbunker.		x	Tenzij er indicaties zijn op CE vanwege de aanwezigheid van nabijverdediging in de vorm van bijvoorbeeld wapenopstellingen.
Schuilloopgraaf	Loopgraaf voor burgerbevolking om in te schuilen.		x	n.v.t.
Kampementen	Grondgebied met onderkomens zoals tenten.		x	Tenzij er indicaties zijn op CE vanwege de aanwezigheid van munitieopslag of nabijverdediging in de vorm van bijvoorbeeld wapenopstellingen.
Mangat	Gat in grond met schuilfunctie, niet in gebruik genomen als schuttersput.		x	n.v.t.
Vernielingslading	Locatie van aangebrachte vernielingslading.	x		Locatie van de vernielingslading.
Artillerie-, mortier- of raketbeschieting	Gebied dat is beschoten door mobiel of vast geschut, mortieren of grondgebonden (meervoudig) raketwerpersysteem.	x		Situationeel te bepalen.
Raketbeschieting inslagenpatroon bekend	Gebied dat is getroffen door een raketbeschieting met jachtbommenwerpers.	x		Op basis van een analyse van het inslagenpatroon wordt de maximale afstand tussen twee opeenvolgende inslagen binnen een inslagenpatroon bepaald. Het verdachte gebied wordt afgebakend door deze afstand te projecteren op de buitenste inslagen van het inslagenpatroon. Dat is exclusief de eventuele horizontale verplaatsing van de buitenste blindganger binnen het inslagenpatroon.
Insagpunt blindganger, zijnde een vliegtuigbom	Vliegtuigbom die niet in werking is getreden.			Te bepalen volgens rekenmethode waarin ten minste rekening wordt gehouden met de volgende parameters: de afwerphoogte, de afwerpsnelheid, het gewicht van de bom, de diameter van de bom en de weerstand van de bodem. Op basis van in ieder geval deze vijf parameters wordt berekend tot welke diepte CE theoretisch kunnen indringen en hoever de maximale horizontale verplaatsing is.

Indicatie	Algemene omschrijving	Uitgangspunt conclusie		Uitgangspunten voor afbakening verdacht gebied
		Verdacht	Onverdacht	
Crashlocatie vliegtuig	Aanwezigheid van CE vanwege de crash.	x		Situatieel te bepalen.
Krater van gedetoneerde incidentele luchtafweergranaat	Gebied waarin zich de krater van de detonatie van een incidentele luchtafweergranaat bevindt.		x	Tenzij er indicaties zijn dat het geen incidentele luchtafweergranaat betreft.
Inslagpunt van een V-1 wapen	Gebied dat is getroffen door de inslag van een V-1 wapen.	x		15 meter rondom een inslagpunt vanwege de mogelijke horizontale verplaatsing onder de grond.
Krater van een (gedeeltelijk) gedetoneerd V-1 wapen	Gebied waarin zich de krater van de detonatie van een V-1 wapen bevindt.	x		50 meter rondom een inslagpunt vanwege de mogelijke aanwezigheid van explosieve componenten.
Krater van een (gedeeltelijk) gedetoneerd V-2 wapen	Gebied waarin zich de krater van de detonatie van een V-2 wapen bevindt.	x		Situatieel te bepalen.
Dumpllocatie van munitie en/of toebehoren	Dumpllocatie van CE en/of toebehoren in landbodem of op waterbodem.	x		Locatie van de dump en afbakening verder situatieel te bepalen, bijvoorbeeld dumping in stilstaand of stromend water.
Ongecontroleerde (massa)explosie	(Sympathische) detonatie van een explosieven voorraad zoals ontploffing munitieopslag of munitie trein.	x		Situatieel te bepalen
Vernietigingslocatie voor CE	Eén of meerdere springputten.	x		De contour(en) van de springput(ten) en afbakening verder situatieel te bepalen, bijvoorbeeld gelet op de afstand van eventuele uitgeworpen CE buiten deze contour(en).
Vernielingslading (in werking gesteld)	Locatie van in werking gestelde vernielingslading, waarbij de mogelijkheid bestaat op het aantreffen van niet (geheel) gedetoneerde springlading(en).	x		Locatie waar de vernielingslading in werking is gesteld en afbakening verder situatieel te bepalen.
Tapijtbombardement	Gebied dat is getroffen door een bombardement met middelzware en/of zware bommenwerpers, met als doel om schade aan te richten over een groot gebied.	x		Op basis van een analyse van het inslagenpatroon ¹ wordt de maximale afstand tussen twee opeenvolgende inslagen binnen een inslagenpatroon bepaald. Het verdachte gebied wordt afgebakend door deze afstand te projecteren op de buitenste inslagen van het inslagenpatroon. Dat is exclusief de eventuele horizontale verplaatsing van de buitenste blindganger binnen het inslagenpatroon.
Duikbombardement op zgn. 'Pin Point Target', inslagenpatroon onbekend	Gebied dat is getroffen door een bombardement met jachtbommenwerpers, met als doel om een vooraf bepaald specifiek object te treffen.	x		Het verdachte gebied wordt bepaald door een afstand van 181 meter gemeten vanuit het hart van het doel ^{2,3} .
Duikbombardement op zgn. 'Line Target', inslagenpatroon onbekend	Lineair gebied, nabij een spoorlijn, dat is getroffen door een bombardement met jachtbommenwerpers, met als doel om de spoorlijn te treffen.	x		Het verdachte gebied wordt bepaald door een afstand van 91 meter gemeten vanuit het hart van de spoorlijn ^{2,4} .
Raketbeschieting op zgn. 'Pin Point Target', inslagenpatroon onbekend	Gebied dat is getroffen door een raketbeschieting met jachtbommenwerpers, met als doel om een vooraf bepaald specifiek object te treffen.	x		Het verdachte gebied wordt bepaald door een afstand van 108 meter gemeten vanuit het hart van het doel ^{2,5} .
Raketbeschieting op zgn. 'Line Target', inslagenpatroon onbekend	Lineair gebied, nabij een spoorlijn, dat is getroffen door een raketbeschieting met jachtbommenwerpers, met als doel om de spoorlijn of treinstel op deze spoorlijn te treffen.	x		Het verdachte gebied wordt bepaald door een afstand van 80 meter gemeten vanuit het hart van de spoorlijn ^{2,6} .

¹ Verzameling van de locaties van inslagen van één bepaald toestel of één bepaald bombardement.

² Afstanden zijn afkomstig van een Britse studie (empirisch onderzoek) naar de accuratesse bij aanvallen door eenmotorige duikbommenwerpers gedurende de periode oktober 1944 – april 1945 (AIR 55/222). Eventueel effect van vijandelijk luchtafweer tijdens deze duikbombardementen is niet in de studie meegenomen.

³ De genoemde afstand is de gemiddelde afstand t.o.v. het doel waarbij opgemerkt moet worden dat 50% van de vliegtuigbommen binnen 119 meter neer is gekomen en de maximaal gemeten afstand t.o.v. het doel 181 meter was.

⁴ De genoemde afstand is de gemiddelde afstand t.o.v. het doel waarbij opgemerkt moet worden dat 50 % van de vliegtuigbommen binnen 46 meter neer is gekomen en de maximaal afstand t.o.v. het doel 91 meter was.

⁵ De genoemde afstand is de gemiddelde afstand t.o.v. het doel (gebouwen) waarbij opgemerkt moet worden dat de gemiddelde spreiding van de raketten t.o.v. het middelpunt van een salvo 69 meter was, en dat de gemiddelde afstand van het middelpunt van een salvo t.o.v. het doel 39 meter was.

⁶ De genoemde afstand is de maximale afstand gemeten n.a.v. luchtfoto-interpretatie.

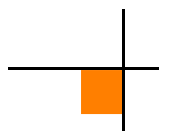
Bijlage 4: Eisen te stellen aan materieel

Indien bij het benaderen van CE gebruik wordt gemaakt van materieel dient deze te voldoen aan de onderstaande eisen:

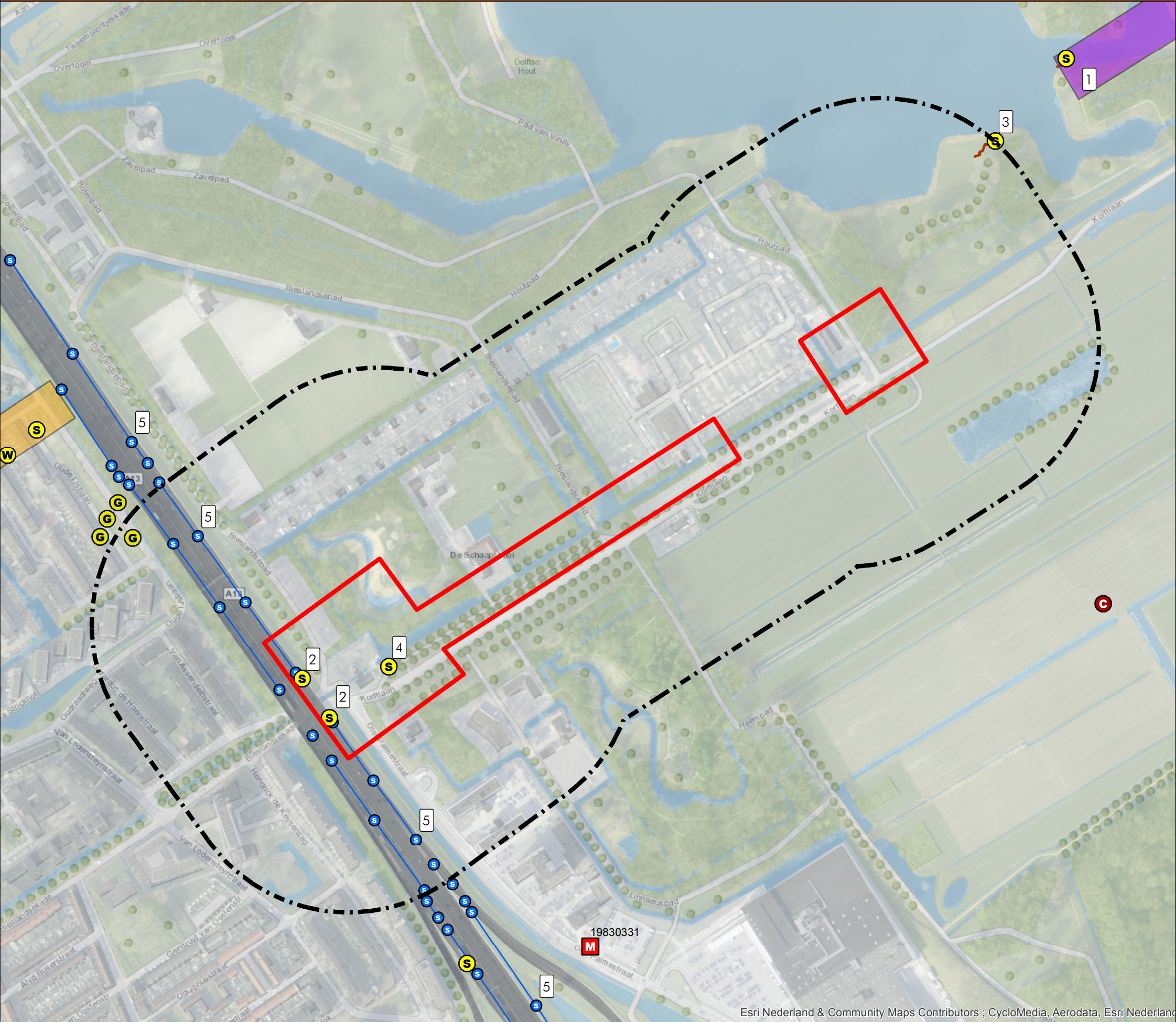
- De naar de graafbak gerichte ruiten zijn voorzien van 33 mm Lexguard materiaal, of een daaraan minimaal gelijkwaardige voorziening. Deze voorziening kan zijn aangebracht door de ruiten te vervangen of door het aanbrengen van een voorzetrui. Indien voorzetruiten worden toegepast dienen de originele ruiten te zijn vervangen door 8 mm Lexan materiaal, of een daaraan minimaal gelijkwaardige voorziening.

6.4 Presentatiekaart verzamelde historische feiten

FEITENKAART - POLDERGEMAAL KORFTLAAN DELFT

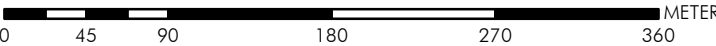

Legenda

- Onderzoeksgebied
- Analysegebied
- Inzet van EODD
- Stelling
- Wapenopstelling
- Melding van een geschutsonderkomen (globaal)
- Vliegtuigcrash (globaal)
- Schuilgaten
- Loopgraaf
- Verdedigingswerk
- Schietbaan

De feiten op de feitenkaart zijn ingetekend op basis van vermeldingen in het vooronderzoek.
In archieven aangetroffen feiten die geen betrekking hebben op het onderzoeksgebied/analysegebied zijn niet ingetekend, uitgezonderd luchtfoto-waarnemingen. Buiten het analysegebied ingetekende feiten zijn bovendien niet volledig.

Nummers naast de symbolen op de kaart verwijzen naar de feitentabel in het vooronderzoek.

AVG
AVG Explosieven Opsporing Nederland
Postbus 160
6590 AD Gennepe

Opdrachtgever:
ARCADIS
ARCADIS Nederland BV
Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch

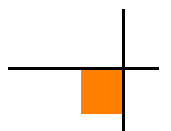
Feitenkaart
Conventionele Explosieven

Gemeente Delft
Poldergemaal Korftlaan Delft

Projectnummer: 1662002
Tekeningnummer: FK1-2
Formaat: A3
Getekend: Paul Gieben
Datum: 25-05-2016
Voor akkoord: Menno Abbe

6.5 CE-bodembelastingkaart (verdacht gebied)

BODEMBELASTINGKAART CE - POLDERGEMAAL KORFTLAAN DELFT

Legenda

- Onderzoeksgebied
- Verdacht gebied stelling

Alleen oorlogshandelingen in het onderzoeksgebied zijn afgebakend.

Nummers naast de symbolen op de kaart verwijzen naar de feitentabel in het vooronderzoek.

 AVG Explosieven Opsporing Nederland Postbus 160 6590 AD Genneep		Bodembelastingkaart CE Conventionele Explosieven Gemeente Delft Poldergemaal Kortftlaan Delft	
Opdrachtgever: ARCADIS Nederland BV Postbus 1018 5200 BA 's-Hertogenbosch		Projectnummer: Tekeningsnummer: Formaat: Getekend: Datum: Voor akkoord:	1662002 BK1-2 A3 Paul Gieben 15-04-2016 Mefino Abbe